

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 10 (1985) 1988 KOVAS-MARCH 8

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS METAI

2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

Tel. (416) 275-4672

50 ct.

Organizuotumas ar palaidumas?

Apie išeivijos ryšius su Lietuva jau gana daug prirašyta. Dėl jų reikalingumo, berods, nebuvo ir nėra dviejų nuomonių. Visiems aišku, kad ryšiai abiem pusėm naudingi. Tačiau neaiškumai kyla dėl tų ryšių pobūdžio, nors daugumą patenkinančius ir priimtinius tuo reikalu sprendimus su kiekviena pasitaikančia proga skelbia išeivijos veiksniai, primindami ir pakartodami siūlomą laikyseną. Žinoma, visa tai galima aiškinti kaip kam patinka, nueinant net iki nepagrįstų priekaištų, esą veiksmų nutarimai varžo asmeninius reikalus. Girdi, kiekvienas išeivis ar net atskiros grupės pasirenka būdą, kaip su kraštu bendrauti, kaip toli eiti, kaip ir ką su okupuotos Lietuvos pareigūnais kalbėti ir t.t.

Iš esmės svarstant bendravimo pobūdį, iškyla išeivijos organizuotumo ir individualumo bruožai. Organizuo- tumas bando surasti priimtina bendravimo principą. Individualistinis nusiteikimas yra pasirodęs nepaisyti nutarimų, nors jie jokios žalos niekam nedaro, išskyrus gal tai, kad pažeidžiama ambicija tų, kurie jokių siūlymų nepriima ir vertina tik tai, ką patys (net sistemingai ir organizuotai!) skelbia, atseit, viešai išreiškia skirtingą nuomonę ir, žinoma, tikisi pritarimo.

Nėra nieko blogo turėti skirtingą nuomonę. Tačiau tai skirtingai individualistinės nuotaikos nuomonei dar trūksta tvirtesnės argumentacijos. Todėl kyla klausimas, kas ir kodėl laimėtų, jie būtų priimtas peršamas šūkis "su kraštu bendraukit kas kaip norit"! Kam iš viso to būtų nauda, kiek tai galėtų padėti Lietuvos laisvės bylai, dėl kurios gal taipgi reikėtų išsibarsyti ir veikti kaip kas išmano?

Visas mūsų išeivijos gyvenimas, visa veikla, gairių sekimas, priklausymas grupėms, žodžių, visas organizuotumas yra paremtas gera tautiečių valia ir solidarumu. Jei kas per keturiasdešimt su viršum metų buvo pasiekta, padaryta, jei kas planuojama, – visa tai juk ženklai, kad tos geros valios tautiečiuose netrūko.

Netenka abejoti, kad ir kovojanti tauta laukia stiprėjančio išeivijos vieningumo ir organizuotų veiksmų bei lasivės kovai naudingos laikysenos. O Maskvai per okupuotos Lietuvos pareigūnus rūpi skleisti organizuotumą silpninančias idėjas. Todėl individualistinių nuotaukų skatintojams ar simpatikams turėtų būti žinoma, kam pasitarnaujama. Organizuo- tumas yra išeivijos stiprybė. Ji reikia ir toliau išlaikyti. Palaida veikla, nepasiduodančia koordinacijai, negalėsime atlikti laisvai išeivijai tenkančios paskirties. Tiesa, organizuota mūsų veikla ne visuomet yra planinga, bet tai pačių veikėjų kaltė. Tai nugalima kliūtis. Ji neturėtų silpninti pagrindinio siekimo išlaikyti prasmingą išeivijos organizuotumą.

Č. Senkevičius

KANADOS ĮVYKIAI

Jungiamos paštininkų unijos

Kanados darbo santykių taryba įsakė sujungti dvi didžiausias Kanados pašto unijas. Sprendimas liečia 23.000 narių turinčią paštininkų uniją ir laiškanėsių uniją su 20.000. Lig šiol Kanados paštas turėjo net 28 atskiras už savo narių atlyginimus kovojančias tarnautojų ir darbininkų unijas. Išstisus metus vykdavo beveik niekada nesibaigiančios tokių unijų ir uni-jėlių derybos su Kanados pašto vadovybe. Būdavo atvejų, kai streikai pradėdavo nedaug narių turinčioje unijoje, reikalaujama, kad jos protesto linijos neperžengtų didžiųjų pašto unijų narių. Dabar nutarta iš tų visų 28 unijų palikti tik keturias. Didžiausia bus sujungta Kanados paštininkų ir laiškanėsių unija, prie kurios turės prisijungti ir kai kurios mažesnės unijos. Spėjama, kad ji turės apie 45.000 narių. Iš viso valdinė Kanados pašto bendrovė turi 60.000 tarnautojų ir darbininkų, kurių 15.000 bus palikta kitom trim unijom. Tokia mintis buvo iškelta jau prieš trejetą metų. Dviejų didžiųjų unijų sujungimui tada pritarė karingojo J. C. Parroto vadovaujama paštininkų unija, bet pasipriešino gerokai švelnesnė laiškanėsių unija su nuosakiesniu savo vadu R. McGarry. Paštininkų unija buvo pagarsėjusi dažnai ir ilgais streikais, o laiškanėšiai retai imdavosi streiko, sutartį dažniausiai pasiekdami derybų keliu.

Laiškanėsių unija ir dabar nesijaučia laiminga dėl Kanados darbo santykių tarybos įsakymo susijungimo su streikus pamėgusiais paštininkais. Laiškanėsių unijos vadas R. McGarry netgi yra pareiškęs, kad šiuo klausimu reikėtų specialaus referendumo, kuriame laisvai galėtų pasisakyti visi jo vadovaujamos unijos nariai. Kanados paštininkų unijos streikai pernai rudenį nutraukė Kanados parlamento įsakymą grįžti darban. Paštininkų streiko fonde liko nepanaudoti du milijonai dolerių. Unijos narių suvažiavime jų vadui J. C. Parrotui pavyko pranešti specialią rezoliuciją tuos du milijonus dolerių panaudoti dabartinei paštininkų kovai su Kanados paštu ir konservatorių partijos parlamentarais. J. C. Parrotas nori, kad jo unija streiko fonde lėšas sekančiame Kanados parlamento rinkimų vajuje panaudotų kovai prieš 49 konservatorių parlamentarų, kurie, jo nuomone, yra paštininkų unijos priešai. Tai būtų aiškus unijos narių mokesčiais sudėtų lėšų panaudojimas politiniams reikalams. Tokiai rezoliucijai pasipriešino tik vienos vietinės paštininkų unijos (Nukelta į 8-tą psl.)

Lietuvos nepriklausomybės 70-sios sukakties minėjime Anapilio salėje 1988.II.14. Viršuje – "Gintaro" ansamblio dainos vienetas atlieka patriotinių dainų pynę; apačioje – gintarietės programos pabaigai atnešusios Lietuvos vėliavos spalvų žibintus-žvakes

Lenkai dabartinėje Lietuvoje

Vieni rusėja, kiti lietuvėja. Apie juos rašo lenkų pagrindinio žurnalo "ABC"

Birutė Kemežaitė laiške "T2" sako, kad per mišrias su lenkais vedības lietuviai Lietuvoje lenkėja ir kad katalikybė, lenkų nuomone, turi būti lenkiška. Kaip į šiuos klausimus žiūri Lietuvos lenkai, yra rašoma Lenkijos pagrindinio žurnale "ABC" 1987 m. gegužės mėn. laidoje. Žurnalo korespondentas T. Orawski kalbėjosi su Lietuvos lenku, kuris sako:

"Pedagoginiame Vilniaus institute yra lenkų kalbos fakultetas, kuris ruošia lenkiškoms mokykloms mokytojus. Taigi yra šiek tiek lenkų inteligentų, kurie vis dėlto dažniau atvejais inteligentijos tradicijų neturi. Tai pirmos kartos inteligentai, ir jų tautinė sąmonė nėra tvirta. Kaip pavyzdį galiu nurodyti pažįstamą lenką gydytoją, kuris yra vedęs lenkę, tačiau namuose kalba lietuviškai. Kai atvyksta iš Lenkijos folklorinis ansamblis "Mazowsze", abu lekia į koncertą. Ji iš susijaušinimo verkia, tačiau jų namuose lenkų kalbos nėra. Jų sūnus jau yra lietuvis."

Pagaliam šį negausi vietinė inteligentija didesnės įtakos lenkų visuomenės nusistatymui, kuri aiškiai rusėja, neturi. Intelligentai, pagaliau, irgi nutautėja, tik jie ne rusėja, o lietuvėja". (..)

Atsakymas: "Daugelis vietinių lenkų kiti yra prorusi-

skai nusiteikę. Bet ko gi tie lietuviai nori? Gavo Vilnių iš rusų malonės, rusų rankomis atsikratė tautiškai susipratęsios lenkų daugumos, o dabar skundžiasi, kad likusieji lenkai, užuot lietuvėję, palaipsniui rusėja. Pagaliau paprasti žmonės yra labiau palankūs rusams, negu lietuviams. (...) Rusai jiems atrodo artimesni, nes rusų kalba jiems yra labiau suprantama, negu lietuvių. Vietinis lenkas lengviau išmoksta rusiškai negu lietuviškai ir todėl jis mieliau siunčia vaikus į rusiškas, o ne į lenkiškas mokyklas. Pagaliau jie su lietuviais susiduria labai retai, nes kaimuose, apie Vilnių, lietuvių beveik nebuvo ir iki šiol nėra. Rusų yra daug ir vis daugiau jų atvyksta. Jie su kaupu užpildė lenkų, išvykusių po 1945 m., vietą. Ypač daug rusų yra darbininkų tarpe. Lenkai, kurie mokosi vidurinėse ir aukštesnėse mokyklose, jau moka lietuviškai ir todėl jų tarpe yra daugiau tokių, kurie iš dalies arba visiškai sulietuvėja". (..)

Klausimas: "Kaip tamsta vertini Katalikų Bendrijos vaidmenį lenkiškumo išlaikyme?"

Atsakymas: "Šventovėse lenkiškumas yra tik tiek palaidomas, kad kai kuriose parapijose Mišios ir pamaldos vyksta lenkų kalba. Lenkiškumui propaguoti čia nėra jėgų. Kunigai bijo ne tik dėl savęs, bet ir dėl vietos, kurioje yra meldžiamasi. Nesunkiai galima tai prarasti. Be to, nereikia pamiršti, kad daugelyje lenkiškų parapijų lenkų kunigų jau nėra, yra tik lietuviai".

Klausimas: "Kodėl ten nėra lenkų kunigų?"

Atsakymas: "Į kunigų seminariją patekti yra labai sunku,

nes lietuviai mieliau priima lietuvius. Be to, Kauno kunigų seminarija yra lietuviška su dėstomąja lietuvių kalba, o daugelis lenkų, kaip jau minėjau, arba visai nemoka lietuviškai, arba labai menkai. Buvo atsitikimų, kad lietuvių kalbos egzaminai lenkui kandidatui buvo neperžengiamas barjeras. Lietuviai visada teisinasi, kad jiems patiems trūksta kunigų ir daug jų pačių kandidatų nepatenka į seminariją dėl valdžios trukdymų. Visa tai yra tiesa, tačiau dėl šių priežasčių į lenkiškas parapijas patenka lietuviai kunigai". (..)

Klausimas: "Ar lietuviai kunigai, patekę į lenkiškas parapijas mokosi savo parapijiečių kalbos?"

Atsakymas: "Dažniausiai moka truputį lenkiškai dar iš namų, bet labai silpnai. Svarbesnis yra jų nusistatymas lenkiškumo atžvilgiu, o ne kalbos mokėjimas. Šis nusistatymas nėra geriausias, nes lietuvių dvasiškių tarpe yra daug nacionalistų. Pats girdėjau neigiamus, kartais lenkus užgaunančius tokių kunigų pasisakymus".

Klausimas: "Lenkijoje yra daug kalbama apie religinį pagyvėjimą Lietuvoje ir visoje Sovietų Sąjungoje. Ar šis religinis atgimimas turi kokią nors reikšmę lenkiškumo stiprinimui?"

Atsakymas: "Galbūt tai blogai skamba, bet čia šventovės su lenkišku patriotizmu ne daug ką turi bendro. Sunku užsiimti lenkiškumu, jeigu pati vos laikosi. Kas gi būtų, jeigu dar užsiimtų lenkiškumo skleidimu! Ir tai yra daug, kad šventovėse yra lenkų kalba, kad

(Nukelta į 2-rą psl.)

Pasaulio įvykiai

BRIUSELYJE PIRMĄ KARTĄ PO 1982 M. VĖL SUSITIKO VISI Atlanto sąjungos šalių vadai, norėdami parodyti vienybę M. Gorbačioviui, kai su juo tolimesnėms deryboms Maskvoje susitiks JAV prez. R. Reaganas. Šį kartą vadų konferencijon Briuselyje atvyko net ir Prancūzijos prez. M. Mitterrandas, nors prez. De Gaulis 1966 m. Prancūziją išjungė iš karinės Atlanto sąjungos kontrolės, palikdamas tik politinius ryšius. Oficialiai teigiama, kad prez. F. Mitterrando dalyvavimas Atlanto sąjungos vadų konferencijoje nereiškia ligšiolinės politikos pakeitimo. Karinės savo pajėgas ir toliau kontroliuos pati Prancūzija, tačiau neoficialiai vėl jaučiamas atgyjantis suartėjimas su Atlanto sąjungos narėmis. Tai liudija suorganizuota bendra prancūzų ir

vokiečių karių brigada, sutikimas atidaryti savo uostus Britanijos laivams, jeigu reikėtų karinės įtampos metu sustiprinti Atlanto sąjungą. Šia proga dera prisiminti, kad Prancūzijos karo laivynas naudoja tuos pačius kodus ir tokią pat ryšių aparatūrą kaip ir Atlanto sąjungos karo laivai. Šešiolikos vadų dvi dienas trukusioje konferencijoje buvo priimtas pasiūlymas Sovietų Sąjungai gerokai sumažinti jos tankų ir artilerijos pabūklų skaičių centrinėje Europos dalyje. Mat šios dvi ginklų rūšys Varšuvos sąjungoje yra žymiai didesnės už Atlanto sąjungos. Pasak prez. R. Reagano, tokie sovietiniai ginklai seniai prašoka normalaus saugumo poreikius ir tampa nuolatinės įtampos šaltiniu. Siūloma atstatyti nebranduolinių ginklų balansą tarp Varšuvos sąjungos ir Atlanto sąjungos. Ta pačia proga patvirtėta, kad Atlanto sąjunga neplanuoja atsikvoti fronto linijoms skirtų branduolinių "Lance" raketų ir patrankų sviedinių, nors tokius ginklus norėtų išjungti V. Vokietija. Mat karo atveju juos tektų panaudoti jos teritorijoje ir R. Vokietijoje, jeigu invaziją pradėtų Varšuvos sąjunga.

Įtampa su Panama

Galvosūkį JAV prez. R. Reaganui atnešė Panamos karinių pajėgų viršininko gen. M. Noriegos įsivėlimas į prekybą narkotikais Amerikoje. Net du JAV kongreso komisijos prarvesti tyrimai nustatė, kad Panama tapo pagrindine baze narkotikų į JAV tiekėjams. Čia jie organizuoja slapta narkotikų pristatymą, gautų pinigų investavimą, nemažą jų dalį nukreipdami į gen. M. Noriega. Nors Panama turi išrinktą prezidentą E. A. Delvallį ir renkamą parlamentą, tikrasis jos vadas yra gen. M. Noriega. Prez. E. A. Delvallis į narkotikų prekybą įsivėlusi gen. M. Noriega bangė atleisti iš kariuomenės vado pareigų, bet pašalinimo susilaukė pats. Jį gen. M. Noriegos šalininkai parlamente pakeitė švietimo ministru M. S. Palma. Išrinktas Panamos prez. E. A. Delvalis pabėgo, pasislėpė ir dabar šaukiasi užsienio pagal-

Neišvengta aukų

Praėjusią savaitę buvo daug rašoma apie Armėnijoje prasidėjusias demonstracijas, reikalaujančias grąžinti 1923 m. prie Azerbaidžano prijungtą Nagorno-Karabacho sritį, kurios 80% gyventojų tebėra armėnai. Tada buvo kalbama apie riaušius ir aukas, kurios oficialiai nebuvo patvirtintos. Dabar paaiškėjo, kad riaušius Sumgaito mieste prie Azerbaidžano sostinės Baku prieš armėnų mažumą buvo pradėjusi azerbaidžaniečių dauguma. Tautinėse riaušėse žuvo 33 asmenys. Žudymus, moterų prievartavimus, krautuvių plėšimus sustabdė kariuomenė. Viešą atsispyrimą ir užuojautą žuvusiųjų bei nukentėjusių šeimoms Baku laikraštys paskelbė Azerbaidžano kompartijos centro komitetas, aukščiausiasis sovietas ir valdžios ministeriai. "Pravda" pranešė, kad iš Azerbaidžano grįžo Kremliaus nusiustas politbiuro narys P. Demičevas, nes turėjęs pasitarimus su vietine Azerbaidžano vyriausybe. Jis padarė specialų pranešimą aukščiausiam sovietui Maskvoje apie tragiškų įvykių Kaspijos jūros uoste Sumgaito. Azerbaidžane tuos įvykius tiria specialiai sudaryta vietinės valdžios komisija, vadovaujama kompartijos vado G. Seidovo.

Šiame numeryje:

Organizuotumas ar palaidumas?

Išeivijos veiklos linkmės – organizuotoji ir individualistinė

Lenkai dabartinėje Lietuvoje

Lenkijos pagrindinio spauda apie savo tautiečius

Išvengęs mirties bausmės pasiekia Ameriką

Buvusio sovietų kalinio Jono V. Simokačio odiseja

Laisvųjų išjungimas į Lietuvos laisvinimo žygį

Politinis savaitgalis su visa eile aktualių paskaitų

Nusikaltėlių pajieškos Britanijoje

Įtariamų nacių karo nusikaltėlių klausimas parlamente

"Nemesk kelio dėl takelio"

Iskilių progomis pirmenybė teiktina Lietuvos himnui

Juos matysime kolizijaus arenoje

Kai kurios grupės, besirengiančios tautinių šokių šventei

Jau pirmo kongreso stovykloje

Ten dalyvavusios australietės mokytojos išpūdžiai ir pastabos

Henrikas Nagys ir jo poezija

Įvadinės mintys premijos įteikimo proga Toronte

Lietuvos krikštas ir lenkėjimas

Istorikas Jakštas apie kitataučių paskaitas Romoje

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672. Second class mail registration nr. 0509
Leidėjas: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"
Redaguoja: kun. dr. Pr. Gaida ir Vyt. Kastytis. Metinė prenumerata - \$22, pusmetinė - \$12, rėmėjo - \$25, garbės - \$30 (Amerikoj - JAV doleriais).
Pavieniai numeriai - 50 ct.

Adresų keitimo reikalu kreiptis tiesiai į "TŽ" administraciją. Skelbimai nušiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožūta. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

Tėviškos žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st a. 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: (416) 275-4672. U.S. office of publication - 4703 Porter Ctr. Rd., Lewiston, NY 14092. Subscriptions: ordinary \$22.00, supporter \$25.00, honorary \$30.00 per year. Second Class Postage paid at Lewiston, NY. US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškos žiburiai", P. O. Box 1195 Lewiston, NY 14092. CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Printed in Canada.

Į kaltinamųjų suolą kenkėjus?

AURELIJA BALASAITIENĖ

"Mortuos voco, vivos plango" — "Saukiu mirusius, apverkiu gyvuosius" rašė Putinas savo testamentinėje elegijoje, kurios pagrindinė mintis sukelia stiprų norą kartu su poetu kartoti tuos pačius žodžius. Mirusiems ramybė, pagarba, o gyviesiems mūsų tautos nariams kyla dažnai graudaus pasipiktinimo jausmai matant, kai atitrūkę nuo savo tautos kamieno, išsiblaškę po platųjį pasaulį, nesiglaudžiamieji vieną darnų būrį, bet teisiame vieni kitus, skaldomės, nesimylime, kaip derėtų vienos šeimos, vienos tautos vaikams.

Štai kelis kartus perskačiau J. Vaisiūno straipsnį apie Venezuelos lietuvių ("TŽ" 1988 m. sausio 26), kuriame autorius, pasigėrėjęs vieno įtakingo lietuvių rezidencija, nors ankstyvesniam straipsnyje smerkė rezidencijų savininkus, pereina į "liūdnas išvadas". Jis viename misijos minėjime nematė nė vieno nario apylinkės valdybos, o pobūviams pasibaigus nebesutinka tu "ekonomiškai stiprių, su pelningomis profesijomis" asmenų susirinkimuose ar lietuviškose pamaldose, kaltina juos, kad jie pamiršę "garbės skolą bendruomenei ir tautai" ... Jis net nevertina "numesto tautiečiams skatiko", nes turi "nublukusią tautinę sąžinę". Jie esą "bendruomenės smukimo priežastis".

Kai prieš keletą metų lankiausi Karakase, jaučiau, kad mažytėje lietuviškoje Venezuelos visuomenėje esama daug pavydo, nesantaikos ir susiskaldymo. Ir vis dėlto iš tolimesios Venezuelos atsiardmo mokinių Vasario 16-osios gimnazijoje, lietuviškoje spaudoje skaitėme ilgus straipsnius apie Venezuelos lietuvių gyvenimą, atsirado knygų autorių (Jūratė Statkutė de Rosales), susiorganizavo tautinių šokių būrelis ir nestigo Lietuvai propagandos plačioje Venezuelos spaudoje kaip tik tu "pelningų profesionalų" dėka.

Ir štai J. Vaisiūnas iškelia naują mintį: skelbti spaudoje pavardes tautiečių, turinčių "Tėvynei garbės skolą"! Todėl ir norisi, kartu su Putinu, apverkti gyvuosius. Ką J. Vaisiūnas siūlo į teisėjo vietą? Ir kuris mūsų laikraštis sutiktų talkinti savojo lizdo teršimo darbą?

Nemylime savo žmonių ir, užuot įieškoję elementų, kurie mus stiprina ir jungia, atiduodame savo energiją ir sugebėjimus skaldymui ir žalojimui? Ar to pakankamai nedaro svetimieji?

LIETUVA LAUKIA LAISVĖS REMK IR AUKOK TAUTOS FONDUI!

Jūsų auka TAUTOS FONDUI garsina Lietuvos laisvės bylą laisvajame pasaulyje. Šešiomis kalbomis ELTOS ir radijo žinios nesulaikomos skleidžia informaciją įvairiose kraštuose apie Lietuvos laisvės kovą ir ją skatina.

REMKIME TAUTOS FONDĄ

aukoms, darbais, palikimais. Kiekvienas paaukotas centas artina Lietuvai laisvės aušrą.

Aukas arba palikimus siųskime Tautos fondui:

TAUTOS FONDO ATSTOVYBĖ KANADOJE,
18 NORWICH RD., STONEY CREEK, ONT. L8E 1Z6.

Išvengęs mirties bausmės pasiekiau Ameriką

JONAS V. SIMOKAITIS

(Tėsinys iš praėjusio nr.)

Kai buvau V. Europoje, mano balsą per rusų ir lietuvių radijo laidas dažnai girdėdavo žmonės Sov. Sąjungoje ir Lietuvoje. Tai labai nepatiko okupantams ir jų pataikūnams Lietuvoje. Labai jau dažnai jie sovietinėje Lietuvos spaudoje mano pasisakymus komentuodavo, pildami įvairiausio fantastinio turinio purvą bei šmeiždami mane. Mat dėl to, kad žmogus, kuris kalba tikrą tiesą apie sovietus, jiems yra didžiausias priešas, nes viskas jų sistemoje paremta melu arba, geriausiu atveju, 1% tiesos. Ten galima (Sovietijoje) sakyti oficialiai tik tai, ką tuo momentu nustato ir nurodo aukščiausia partinės hierarchijos viršūnė Kremluje. Ir ne daugiau, be jokių komentavimų.

Tikrą tiesą Lietuvoje galima pasakyti tik per pagrindinę spaudą. Vakaruose aš turėjau labai gerą tribūną — Laisvąjį radiją. O sovietai pylė purvą ir apšaukė pirmiausia Prancūzijos specialiųjų tarnybų agentu ir jų išlaikytiniu, vėliau "paaukštino" — apšaukė CIA agentu. O aš pasakojau tai, ką žinojau, niekas man ne sufleravo, komentavau įvykius, kaip pvz. rudens demonstracijas Vilniuje, Rygoje, Taline. Tada pradėjo kaltinti, kad CIA per mane ir per "panašius kaip aš" iš Miuncheno organizavo "tą ekstremistų išpuolį Vilniuje". Tuos straipsnius iš sovietinės Lietuvos spaudos turiu ir dabar. Bet tai visiškai melas. Sakau ir sakysiu visuomet tik tai, tiesą ir ne pagal CIA užsakymus bei užmokestį, o pagal savo sąžinę. Sovietai viską matuoja savo mastu, nes toji jų sovietinė spauda, radijas yra įstaigos, kur dirba namazai KGB agentų. Jie ir rašo visas tas melo lavinis partijos ir KGB užsakymu ir už jų užmokestį.

Arizonoje

Arizonoje, Phoenixe, esu jau daugiau kaip trys mėnesiai, kur pastoviai apsigyvenau. Čia buvo keli straipsniai pernai su nuotraukom apie mane "Arizona Republic" dienraštyje. Straipsniai būdingi laisvojo pasaulio spaudai, realūs, tikri. Net Maskva "susiđomėjo" jais — skambino į redakciją kažkokie iš Maskvos korespondentai, teiraudamiesi apie mane ir net įrodinėjo, kad politikalių iš viso Sovietijoje nėra, reiškia ir aš ne politinis! Galui patvirtinti tai, kad nu teistas buvau tik politiniu straipsniu, po to visą 15 metų atbuvau politiniuose lageruose. Net čia aš galiu pateikti unikalius sovietų dokumentus. Tik jie tai vadina ypatingai pavojingais valstybiniais nusikaltimais. Nei terorizmo, nei panašių straipsnių man net sovietinis teismas netaikė, nes to nebuvo.

Sovietai labai jau "nemėgstą" žodžio politinis. Jie skelbia, kad Sov. Sąjungoje nėra politinių kalinių. Prieš gerą dešimtmetį labai gerai pasakė Vladimiras Bukovskis, pa-

leistas iš sovietinio politinio lagerio (tame lagery ir aš buvau) su Luis Corvalanu (Čilė). Pirmajame pokalbyje Vakaruose, kai paklausė jį, kiek yra politikalių Sov. Sąjungoje, atsakė: "275 milijonai". Tai tiek tada buvo gyventojų Sov. Sąjungoje.

Skambindami į Arizoną, Maskvos korespondentai dar pasakė, kad apie mane parašė ilga straipsnį viename iš Maskvos centrinių laikraščių. Tai buvo 1987 m. gruodžio mėnesį. Deja, šio laikraščio negalėjau gauti. Tai būtų proga konkrečiau pakalbėti apie "glasnost".

Vietinių reakcija

Phoenixe po minėtų straipsnių buvo labai jau "įdomi" reakcija vietinių mane globojančių organizacijų. Mat jos labai jau menkai įsivaizduoja ar supranta sovietinę propagandos politiką ir savo veiksmams JAV-se duoda labai jau daug "vandens KGB propagandos malūnui".

Lenkai dabartinėje Lietuvoje

(Atkelta iš 1-mo psl.)

galima lenkiškai giedoti giesmes, išklausti pamokslą ir tai dar grupėje, kartu su kitais. (...)

Dauguma lietuvių inteligentų atitolo nuo tikėjimo. Religinis pagyvėjimas daugiausia liečia jaunos lietuvių. Kol kas tikinčiųjų dauguma yra paprasti žmonės. Jie tiki, savo tikėjimo lengvai neatsižadės, bet neturi išvystytos politinės sąmonės. (...) Jie tiki ir tiek".

Statistika šio Lietuvos lenko nuomonę patvirtina — lenkų nuomintis Lietuvoje palaipsniui mažėja.

Gastrolės Varšuvoje

1987 m. lapkričio mėn. Lenkijoje gastroliauo Vilniaus lenkų folklorinis ansamblis "Wilia". Jis buvo entuziastingai sutiktas Baltstogėje ir Varšuvoje. Šokėjų repertuare yra krakoviakai, kujaviakai ir kitokie įvairių Lenkijos rajonų šokiai. Lietuvos lenkai savo originalių šokių neturi. "Vokalinis ansamblis, be lenkiškų dainų, padainuoja dar gudiniškas ir lietuviškas. "Tygodnik Powszechny" korespondentė M. Bajer pastebi, kad ansamblio dalyviai kalba su rusišku akcentu. Varšuvos publika, kurios daugumą sudarė repatriantai iš buvusių rytinės Lenkijos žemių, sugieđojo ansamblui "Sto lat" (ilgiausių metų).

1988 m. sausio mėn. Varšuvoje gastroliauo Vilniaus operos ir baletų teatras. Į Vyt. Klovos operos "Pilėnai" pastatymą atsilankė pats Lenkijos kompartijos generalinis sekretorius gen. Jaruzelskis. Visų pastatymų recenzijos oficialioje spaudoje buvo geros.

Vilniaus žydai

Varšuvos katalikų žurnalas "Więz" 1987 m. balandžio laidoje išspausdino A. Friszke straipsnį "Lenkų-žydų dialogas Vilniuje 1939-1940 m.", kuriame rašoma, kad žydų socialistas F. Gross bandė sudaryti prieš Lietuvos valdžią nukreiptą žydų-lenkų sąjungą. Jo manymu, lietuviai norėjo panaudoti žydus kovoje prieš lenkų įtaką. Buvo tariamasi su Sikorskio emigracinės vyriausybės atstovais, kurių tar-

Net ta nedidelė parama man maisto talonais (apie \$80) i mėnesį man yra nuimta. Na, man nėra lengva, bet Gulage buvo nepalyginamai sunkiau. Bet kuria kaina aš priešinsiuos, kad nesudarytų sąlygų sovietams šmeižti ir niekinti JAV-bių politiką imigrantų atveju.

Ar galite įsivaizduoti tokį faktą, kad viena iš darbuotojų, dirbančių Phoenixe (mane globojančių organizacijų), buvusi Maskvoje, pasakė, kad Sovietijoje "nėra jau taip blogai, kaip jūs iš ten atvykę pasakojat". Tai matyt tokio tipo "amerikiečiai" apšaukė fašistu net ir Nobelio premijos laureatą rusą, gyvenantį JAV-se, Aleksandrą Solženicyną. Matyt "tokie amerikiečiai" panašiai "veikė", kad dr. Lockshin pabėgo iš JAV į Sov. Sąjungą. Jo atveju labai sumaniai ir "išradingai" pasinaudojo sovietinė propaganda prieš JAV-bes.

pe buvo grafas Tiškevičius. Itakingiausias žydų bendruomenės narys dr. Jokūbas Vygodskis atsisakė bet kokio samokslavimo prieš Lietuvos valdžią. Planuojama priešlietuviška veikla taip ir liko planavimo stadijoje.

Pilsudskio planai

Varšuvos savaitraštis "Polityka" sausio 30 d. laidoje rašo, kad maršalas Pilsudskis jau nuo 1918 m. lapkričio mėn. planavo užimti Vilnių. Pagal archyvinę medžiagą, lenkų karininkai tų metų gruodžio mėn. lankėsi Kaune ir prašė vokiečių generolą M. v. Hoffmann, kad šis praleistų lenkų legionus pro Baltstogę ir Gardiną į Vilnių. Vokietijos vyriausybė šiuo klausimu sprendimo nepadarė. Raudonoji armija 1919 m. sausio 5 d. įžygiavo į Vilnių. Vokiečiai padėjo lenkams atitraukti.

P.S. "TŽ" 1988 m. vasario 9 d. laidoje VLIKo valdybos narys Vitėnas nagrinėja klausimą, ar Vilniaus arkivyskupija priklauso Lenkijai. Jo spėliojimai ir išvedžiojimai neat-sako į du paprastus klausimus: 1. Pagal 1925 m. Vatikano-Lenkijos konkordatą Vilniaus arkivyskupija priklauso Lenkijos bažnytinei provincijai. Ar Vatikanas paskelbė šį konkordatą negaliojančiu?

2. 1972 m. popiežius Paulius VI bule "Episcoporum Poloniae coetus" prijungė rytinės Vokietijos vyskupijas prie Lenkijos bažnytinės provincijos. Ar buvo padarytas panašus Vatikano patvarkymas, liečiantis Vilniaus arkivyskupiją?

Atsakymas į abu klausimus yra "ne". VLIKo valdybos samprotavimų išvados prieštarauja faktams. J.B.

Dr. Gina J. Ginčauskaitė optometristė

1551 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A5
(prie Lietuvių namų)

Priima pacientus pagal
susitarimą

Telefonas 532-7115
Susitarus priima pacientus
ir vakarais

Čikagos lietuvių jaunimo būrelis, surengęs turgaus aikštėje Vasario 16 minėjimą ir bado streiką prieš Lietuvą okupavusią Sov. Sąjungą. Tai vienintelis minėjimas, pastebėtas amerikiečių televizijos ir didžiosios spaudos

A+A

ANDRIUI IGNAIČIUI

nelaimingai žuvus,

jo žmonai FILOMENAI, sūnui RIMUI ir visiems liūdin-tiems giminėms reiškiami nuoširdžią užuojautą —

A. S. Steigvilai ir šeima

A+A

PAULEI SKIRGAILIENEI

mirus,

vyrą VLADĄ, dukras — GRAŽINĄ ir SIGITĄ su šeimomis nuoširdžiai užjaučiame ir drauge liūdime —

Gražina ir Vytautas Balsiai
Valentina ir Vytautas Balsiai

A+A

PAULEI SKIRGAILIENEI

mirus,

jos vyrui VLADUI, dukroms — SIGITAI ir GRAŽINAI su šeimomis reiškiami nuoširdžią užuojautą —

Stefa Egan

Gražina ir Vytautas Meilai

Istorikui daktarui

A+A

KOSTUI JURGĖLAI

mirus,

dukrai ELENUTEI, dukraitėm ELYTEI ir ANGELEI, taip pat velionies jaunystės ir ilgamečiam šeimos draugui POVILUI LABANAUSKUI reiškiami nuoširdžiausią užuojautą —

Liuda ir Petras Jurėnai su šeima

Antanas ir Juozas Norkai

Sofija ir Steponas Hopkins su šeima

Julija ir Rimantas Rusliai su šeima

A+A

MYKOLUI DUDARAVIČIUI

mirus,

sūnų ALGI — ilgametį KLB Edmontono apylinkės pirmininką, ir jo žmoną MARYTĘ nuoširdžiai užjaučiame —

J. O. Popikiaičiai

V. E. Kadžiai

V. H. Kasperavičiai

K. B. Žolpiai

M. Gudjurgienė su šeima

E. Nazaraitė

P A D Ė K A

Mūsų mylima mamutė

a. a. OLGA MURNIKIENĖ

iškeliavo amžinybėn 1987 m. gruodžio 27 d.

Nuoširdi padėka Tėvams pranciškonams ir kun. A. Celms už maldas ir laidotuvių apeigas.

Esame dėkingi atsilankiusiems laidotuvių namuose, atsiuntusiems gėles, užprašiusiems šv. Mišias, palydėjusiems į šv. Jono lietuvių kapines Mississaugoje, karsto nešėjams, pareiškusiems užuojautą žodžiu ar raštu, aukojusiems Kanados Lietuvių fondui.

Ačiū Z. Stravinskienei ir jos padėjėjoms už pusryčių paruošimą, ponios už pyragus.

Elzė Simonavičienė

Vilma Gaputienė ir jų šeimos

Canadian Art Memorials Ltd.

176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

LOUISTEMPORALE - oficialus skulptorius -
Bank of Canada, Bank of Montreal,
Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.
King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmenis ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms. Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą meniską darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

Politinio savaitgalio ir kitus reikalus svarsto Lietuvių fronto bičiuliai Los Angeles mieste. Iš kairės: J. KOJELIS, L. VALIUKAS, dr. J. KAZICKAS, P. A. RAULINAITIS. Nuotr. E. Arbo

Laisvųjų įsijungimas į Lietuvos laisvinimo žygį

Pagrindiniai paskaitininkai — Ingrida Bublienė ir dr. Juozas Kazickas naujais ir aiškiais siūlymais paskatino Los Angeles ir apylinkės lietuvius pilna jėga įsijungti į Lietuvos laisvinimo žygį ten įvykusiame politinių studijų savaitgalyje

LOS ANGELES, Calif. — „Visa mūsų veikla turi būti agresyvi, kovojanti, bekompromisinė, nepaliaujamai reikalaujanti Lietuvai laisvės“ — kalbėjo dr. Juozas Kazickas (iš Niujorko), vienas iš pagrindinių paskaitininkų Los Angeles politinių studijų savaitgalyje, įvykusiame 1988 m. sausio 30 ir 31 d.d. Šv. Kazimiero lietuvių parapijos salėje.

Tai buvo dvidešimtas politinių studijų savaitgalis. Pradžioje politinių studijų savaitgaliai turėjo porą tikslų: 1. sueti ir artimesnį ryšį su žinomiesniu ir įtakingesniu amerikiečių politinio ar visuomeninio gyvenimo vairuotoju, pagerbiant jį iškilmingos vakarienės metu puošniame viešbutyje; 2. kritiškai pažvelgti į Lietuvos laisvinimo darbą ir paruošti konkrečius siūlymus ateities veiklai. Paskutiniųjų kelerių metų laikotarpyje tie politinių studijų savaitgaliai kiek apkarpyti bei suprastinti, atsisakant pirmojo tikslo; suprastinti ir ta prasme, kad buvo perkelti iš puošnių viešųjų salių į saviškę parapijos salę.

Dr. J. Kazickas tarė atvirą ir kartų žodį JAV-bių vyriausybei. Jis kalbėjo: „Amerikos politika Pabaltijo atžvilgiu yra absoliučiai bereikšmė. Vasario 16-sios ir kitomis progomis pasisakymai yra tik paprasti formalumai, neturi jokios esminės prasmės. Tie pasisakymai bei pareiškimai ne turi dantų ir, blogiausia, už jų pasisakymų nėra net noro turėti ar parodyti dantis“.

Veiklos plano būtinybė

Jis pabrėžė, kad šiuo metu pats svarbiausias reikalas esąs pilno ir detalaus Lietuvos vadavimo veiklos plano paruošimas. Pagal dr. J. Kazicką, tą darbą planą turėtų paruošti pats geriausias mūsų politinio darbo protai, pajėgiausi to darbo ekspertai bei asmenys, turį visą galimą ir plačią tam žygyje patirtį. Toliau jis kalbėjo: „Pasyvi lietuvių visuomenės nuotaika, apatiškas susigvyvenimas, priėmimas egzistuojančios situacijos pavergtoje Lietuvoje ir laisvajame pasaulyje turi būti drastiškai pakeista. Mūsų veiksniai, bažnyčia, mokyklos, visos organizacijos, žurnalistai, rašytojai, komentatoriai, menininkai, pavieniai asmenys ir visa bendruomenė turi galvoti, kalbėti, rašyti, melstis, demonstruoti, ir netgi grąsinti, reikalaujant Lietuvai laisvės ir nepriklausomybės“.

Laisvojo pasaulio talka

„Be laisvojo pasaulio įsijungimo“, — kalbėjo dr. Kazickas, — „į kovą dėl Lietuvos laisvės, aktyvų tam žygyje dalyvavimą mūsų vienų veikla yra tik sapnas.“

Jis nepaprastai aiškiai pabrėžė, kad Lietuvos laisvės žygiui reikalinga visa galima finansinė parama. „Lietuvių fondas, Tautos fondas, visi kiti fondai bei privatūs finansiniai šaltiniai turi tarnauti Lietuvos laisvės reikalui“ — pareiškė dr. J. Kazickas.

Kvietė jis pagrindines organizacijas bei politinius vietinius suruošti kasmet specialius kursus jaunajai kartai, paruošiant ją Lietuvos laisvinimo darbui bei Lietuvos bylos kėlimui kitataučių visuo-

INGRIDA BUBLIENĖ ir dr. JUOZAS KAZICKAS savo turinomis kalbomis politinių studijų savaitgalyje paskatinę Los Angeles lietuvius uoliau bei pilniau įsijungti į Lietuvos laisvinimo darbą

menėje ir tinkamam jos gini-mui.

Informacijos centro suformavimas

„Sėkmingas Lietuvos laisvinimo darbas yra galimas tik turint apmokamą profesionalų štabą ir savo patalpas krašto sostinėje (Washington, D.C.),“ — brėžė pabrėžė dr. J. Kazickas. Toliau jis kalbėjo: „Lietuvių informacijos centro ir jam savų patalpų reikalingumas krašto sostinėje yra esminis“.

„Laisvinimo akcijai ir veiklos plėtrai būtina mobilizuoti geriausius mūsų kalbėtojus, garbingiausius veikėjus, paruošti kalbėtojus kitataučių forumams.“

Dr. J. Kazickas gimė Čiorna Padina, Saratovo gub., Rusijoje. Jo seneliai ir plati jų šeima buvo ištremti 1863 m. gruodžio 24 (Kūčių vakarą). Dramatiškai perdavė tą žiaurų įvykį klausytojams. Beveik visi šeimos nariai buvo kazokų nukankinti ilgoje kelyje į tolimą Rusiją. Jo senelis, ištremimo metu būdamas tik 7 metų ir išlikęs gyvas, daug kartų jam pasakojo kazokų žiaurumus, sodybos sudeginimą ir kelių šeimos narių mirtį žiemos speige į tolimą tremtį.

Tai yra tik ištraukos iš dr. J. Kazicko kalbos. Jis minėjo, kad tą turiningą ir puikiai perduotą paskaitą įkalbėsias į kasėtę. Kiekvienas geros valios lietuvis turėtų tą dr. J. Kazicko kalbą išlausyti. Susostoję klausytojai ilgais plojimais jam dėkojo.

Plačių horizontų darbuotoja

Dabartinėje JAV LB krašto valdyboje Ingrida Bublienė pasižymi naujais siūlymais bei idėjomis ir savo patirtimi, išnešant Lietuvos ir lietuvių reikalą į plačias kitataučių mases. Šiuo metu ji yra JAV LB kultūros tarybos pirmininkė. Ji būtų puiki ir pajėgi kandidatė aukščiausiam laisvųjų lietuvių pareigavietei (PLB ar JAV LB) ar amerikiečių politinei pareigavietei (kandidatė į JAV kongresą). Ji turi atsakingą darbą žymioje Klivlando „public relations“ firmoje (Jerome H. Schmelzer & Associates).

Turininga kalbėtoja

Jos paskaitos tema buvo: „Lietuva Amerikos visuomenėje“. Jos mintys tinka visiems laisviesiems kraštams, kuriuose yra mūsų širdys.

Savo kalboje ji siūlė pilnai supažindinti su dabartine Lietuvos padėtimi visų laisvųjų kraštų viešos opinijos formuotojus. Pagal ją, reikią profesionaliai sueiti į artimą ryšį

su kraštų žiniasklaida ir tais asmenimis, kurie ten atlieka pagrindinius vaidmenis. „Mūsų aspiracijos“, — kalbėjo I. Bublienė, — turi būti dinamiskai išreiškiamos, siekiant kuo plačiausia forma ir intensyvia koncentruota akcija, pasinaudojant kraštų komerciniais ir vadinamaisiais „public relations“ metodais. Pavyzdžių tam yra pakankamai, nes Amerikoje, Kanadoje, Australijoje ir kituose laisvuosiuose kraštuose tos formos yra geriausiai išplėtos.

Darbas pavestinas profesionalams

Ingrida Bublienė minėjo, kad savo pilną kalbą paskelbsianti ateityje ištisai viename ar kitame laikraštyje ar žurnale. Jos kalbos santrauka, jos pačios žodžiais, yra ši: „1. Surastinas tinkamas būdas prieiti prie viešosios opinijos formuotojų. Tai gali atlikti mūsų profesionalai, dirbą „public relations“ srityje, turį ir patyrimą ir reikiamus ryšius. 2. Viešosios opinijos formuotojus įtikinti negincijamais ir dokumentuotais faktais bei duomenimis apie įvykius, kurie privėdė prie Lietuvos nepriklausomybės praradimo. 3. Šiais metais (1988) būtina paruošti specialius pranešimus („press releases“) apie dabartinę Lietuvos padėtį, skiriamus dienraščiu bei savaitraščiu laikraštiniams („columnists“) ir televizijos komentatoriams. 4. Kaip galima greičiau įsteigti bei suformuoti JAV sostinėje (Washington, D.C.) ir, jei tik galima, kitų laisvųjų kraštų sostinėse, informacijos centrus su profesionalų štabais. Negalime JAV, Kanados, Australijos ir kitų laisvųjų kraštų viešosios opinijos formuotojų ignoruoti. Mūsų tautos likimas priklausys gal tik nuo nedidelio skaičiaus asmenų, o ne nuo laisvojo pasaulio masių.“

Nepagailėti pinigų

Kalbėtoja siūlė dėti įtakinguose laikraščiuose apmokamus skelbimus, pasirašytus eilės žymių krašto politinio ir visuomeninio gyvenimo vairotojų. Skelbimuose pabrėžtina sena, garbinga ir didinga Lietuvos praeitis; minėtini 1251 metai ir Mindaugo vardas. Ji taip pat siūlė Lietuvos vardą reklamuoti skelbimų lentose prie didelio judėjimo magistralių. Pagal I. Bublienę, tai brangiai kainuos. Čia vėl ji pabrėžė, kad didelių rezultatų pigiu būdu pasiekti negalima.

Ko laukia pavergtieji?

Viena iš kalbėtojų buvo Irena Skuodienė, neseniai su vyru ir dukterimi atvykusi iš pavergtos Lietuvos į Čikagą. Jos tema buvo: „Ko pavergtieji laukia iš laisvųjų?“. Ji gana detalai papasakojo šeimos ir visų lietuvių vargus bei sovietų daromas skriaudas pavergtame krašte. Į politinę sritį — Lietuvos laisvinimo darbą ne bandė kelti kojos. Kitaip tariant, jį savo tema labai miglotai tepalietė. Vienas iš klausytojų kvietė kalbėtoją pakomentuoti Aušros-Marijos ir Jono Jurašų prieš daugiau kaip dešimtmetį padarytą pareiškimą Los Angeles politinių studijų savaitgalyje. Jie abu tik prieš keletą dienų buvo tada

(Nukelta į 5-tą psl.)

Veikėją Konstantiną Lapiną prisimenant

IGNAS MEDZIUKAS

XIX š. pabaigoje ir XX pradžioje, ypač Pirmojo pasaulinio karo metu, Maskvoje buvo susitelkę daug lietuvių; jų tarpe buvo daug inteligentų, kurie čia puoselėjo lietuvišką veiklą, steigdami įvairias organizacijas. Maskva buvo tapusi to meto lietuvių kultūros centru. Vienas to meto veiklių darbuotojų buvo Konstantinas Lapinas, kilęs iš Rytų Lietuvos, gimęs Buciliškėse, Aduktiskio vls., Švenčionių aps. 1863 m. kovo 1 d. (taigi šiemet sukanka 125 metai nuo jo gimimo). Jis mokėsi Vilniuje ir Maskvoje, kur įsigijo vaistninko specialybę (LE t. XIV, p. 169, kažkodėl jis vadinamas ekonomistu, bet ne vaistininiku-provizorium). Daugelį metų dirbo didžiausioje tuo metu pasaulyje Ferreino vaistinėje, kur pasiekė aukštą vedėjo vietą. Iš jaunų dienų reikėsi lietuvių veikloje, ypač šalpos srityje, kurios darbuotoje buvo ne taip stropiai sekama rusų administracijos. Jis buvo iniciatorius 1905 m. įsteigtos Lietuvių susiėlpimo draugijos Maskvoje, ir jai daugelį metų pirmininkavo. Ši draugija iš tikrųjų dirbo ne tik labdarybės, bet ir lietuvių išlaikymo darbą. Ji apėmė švietimo ir kultūros sritis. Draugija rengė koncertus, pasilinksminimus, vaidinimus, šelpė studijuojančius aukštojo mokyklose lietuvius. Globojo chorą, kurių vienu metu Maskvoje buvo net trys: du jaunimo ir vienas studentų. K. Lapinas aktyviai dalyvavo Neslavų susivienijime, jungsiame tuo metu visas neslavų kilmės tautas, gyvenančias Rusijos imperijos ribose.

Kilus Rusijos revoliucijai ir pasklidus tautų apsisprendimo ūkiui, kiekviena Rusijos carinės administracijos pavergta tauta, besikeičiant aplinkybėms, sukruto planuoti savo ateitį. Įsteigė Lietuvos taryba, kurios įgaliojimą gavęs K. Lapinas organizavo savo tautiečių grąžinimą Lietuvoje. Pats grįžęs įsijungė į Lietuvos valstybės atstatymo darbą — jam buvo pavesta organizuoti Matų, saikų, svarstyklų rūmus, kurių direktorium jį buvo paskirtas ir šiose pareigose išbuvo iki išvykimo į Vokietiją. Lietuvoje pokario sąlygos visą gyvenimą buvo pakikrės: nesąžiningi vertelgos išnaudojo savo klientus. Tad šios institucijos įsteigimas turėjo didelės svarbos naujai atstatytoms valstybės gyvenime. Šią įstaigą jis išplėtė ir daugiau 20 metų jai vadovavo.

Keletą metų jo žinyboje dirbdamas, turėjęs progos jį iš arti pažinti. Jis daug įdomių dalykų buvo pasakojęs, ypač iš gyvenimo anais laikais Maskvoje. Naudodamasis jo užrašais, 1940 m. pradžioje esu parašęs ilgą straipsnį „Lietuvos aide“ „Iš Konstantino Lapino prisiminimų“, kur buvo iškelta daug reikšmingų praeities faktų iš ano meto lietuvių organizacinio gyvenimo tame Rusijos didmies-tyje.

Į Matų, saikų ir svarstyklų tikrinimo bei priežiūros darbą K. Lapinas įsijungė visu savo administracinio patyrimu. Matų rūmuose daugelį metų dirbo trys inspektoriai: Petras Balzaras, kūrėjas-savarioris, ats. kapitonas, (neseniai miręs Čikagoje inž. Juozas Gibaitis, Čikagoje gyvenančio adv. Jono Gibaičio tėvas (prieš trejetą metų miręs ir palaidotas Šv. Kazimiero kapinėse Čikagoje) ir Jonas Mickevičius. Paprastai du inspektoriai būdavo nuolatini komandiruotose provincijos miestuose, tikrinami matus ir saikus, o vienas dirbdavo centre Kaune. Be to, prie Klaipėdos muitinės buvo prikomandiruotas inspekt. Matas Kurkietis.

Šiek tiek vėliau buvo suorganizuotas prabavimo skyrius, kuriame buvo tikrinami brangieji metalai — auksas, sidabras, platinas. Daugelį metų prabavinku buvo kalnų inž. Kazimieras Ivaškevičius, kuriam išėjus į pensiją buvo priimtas inž. Viktoras Budzys; 1939 m. grąžinus Vilnį Lietuvai, jis buvo perkeltas į Vilniaus skyrių, o prabavinku buvo paskirtas inž. Albinas Šatraitis.

Matų ir prabavimo rūmų darbas buvo plečiamas. Inž. V. Petraičiui padedant, atidarytas elektros energijos skaitiklių tikrinimas, kuriame dirbo 4 inspektoriai (Lamauskas, Stravinskas, Skvarčinskas, Urbikas), baigusieji aukštesniąją technikos mokyklą. Dar vėliau prieš pat Lietuvos okupaciją buvo įvestas termometrų tikrinimas. Buvo numatyta tikrinti ir brangakmenius (briliantus), bet Lietuvos sovietizacija gyvenimą pasuko kitu keliu.

K. Lapinas, būdamas Matų ir prabavimo rūmų direktorium Kaune, buvo įsijungęs į visuomeninį darbą, daugiausia Vilniui vaduoti sąjungoje, buvo jos centro valdyboje. Su prof. kan. F. Kemėšiu jis įsteigė geležinį Vilniaus fondą ir keletą metų buvo šio fondo išdinin-ku. Jis nepriklausė jokiai politinei partijai.

Kaip svarbios įstaigos direktorius, K. Lapinas netvarkingų tarnautojų nemėgo. Kai kartą laikraštyje buvo aprašytas vieno inspektoriaus romanas su baro padavėja provincijos mieste, direktorius Lapinas, jam sugrįžus iš komandiruotės, pasikvietęs perspėjo: „Valstybės tarnautojas turi ne tik sąžiningai atlikti jam pavestas pareigas, bet visada būti pavyzdgingu piliečiu ir saugoti lietuvių valdininko garbę“.

Įstaigos kurjeris A. Gricevičius išsiskyrė su žmona, su kuria buvo išgvenęs 15 metų, ir vedė jaunesnę, aiškindamas, kad jo žmona buvusi vokieta, todėl išsiskyręs. Direktorius Lapinas, jį pasikvietęs, pabrėžė: „Kada pasidarie toks patriotas, ar kai užsiorėję jaunesnės žmonos? Argi nematei ankščiau, kad ji buvo vokieta ir evangelikė?“

Buhalteris J. Aleksandra-vičius, pritrūkęs pinigų, gautas įstaigos pajamas išleido savo reikalams, o pajamų dokumentus paslėpė. Paaškęs nesąžiningumui, jam buvo pataryta sąlyga: pasitraukti iš tarnybos arba bus iškelta byla. J. Aleksandravičius, neturėdamas kitos išeities, iš darbo išėjo. Bet, užėjus sovietams, įskundė direktorių Lapiną, kad jį neteislingai apkalbinęs ir privertęs išeiti iš tarnybos. K. Lapinui pasiaiškinus ir pristatius dokumentus, skundikas nieko nelaimėjo.

K. Lapinas Kaune, Ožėskienės gatvėje, turėjo įsigijęs senus namus, kuriuose visą laiką gyveno, laikydamas ten savo sūnaus vaikus ir leisdamas juos į mokslius: vyriausias jų Kostas lankė veterinarijos akademiją, o dvi mergaitės — seserų kazimieriečių gimnaziją.

K. Lapinas buvo našlys, jautraus būdo, rodydamas savo žmonos nuotrauką, dažnai apsišarodavo... Buvo didelis Lietuvos patriotas, kalbėjo rytine džiukų tarme. Asmeniniame gyvenime buvo taupus, rengdavosi ir gyveno kukliai, bet lietuviškiems reikalams buvo dosnus. Pasakodavo, kad jaunystėje buvo susirgęs džiova, bet išgydęs. Mėgo prisiminti susirėmimus su lenkuojančiais dėl lietuvių kalbos teisių šventovėse. Pašiepavęs sulenkėjusius bažorėlius. Esą, kai vienas jo tėviškos kaimynystėje gyvenęs pasi-pūtęs šlėktelė buvo paimtas ir rusų kariuomenė, gyres, kad jis su karininkais vaikščiosias susiėmęs rankomis. Kai ten pateko ir gavo antausių, skundėsi: „Geriau manęs motina būtų nepagimdžius!“

K. Lapinas įdomiai prisimin-davo 1863 m. sukilimo dalyvius, kurie, sukilimui nepavykus, bijodami rusų, dar ilgai slapstėsi apylinkės miškuose. Juos provokatoriai norėjo iš ten apgaulingai išviloti, pamiškeje vaikščiodami ir šaukdami: „Eikite namo, jau ruskių nėra!“ Gubernatoriaus įsakymu, Sudelių miške, kuriame daugiausia tie sukilėliai slėpėsi, buvo iškirstos linijos, kad būtų lengviau juos sekti ir sugaudyti.

1941 m. pradžioje K. Lapinas, rodos, pasinaudojęs vokiška savo marčios kilme, su sūnaus šeima repatriavo į Vokietiją. Mirė, karui pasibaigus, Berlyne 1945 m. spalio 10 d.

Svečiai Vasario 16 minėjime, surengtame KLB Toronto-Mississaugos apylinkės valdybos, Anapilio patalpose 1988 m. vasario 14 d. Iš kairės — pagrindinis kalbėtojas amerikietis tarptautinės teisės žinovas WILLIAM HOUGH III, Mississaugos burmistrė HAZEL McCALLION ir jos vyras Mr. McCallion. Nuotr. A. Kazlauskienės

Nusikaltėlių pajieškos Britanijoje

Įtariamų nacių karo nusikaltėlių klausimas Britanijos parlamente

STASYS KASPARAS

Vasario 8 d. britų parlamente buvo svarstomi „Nacių karo nusikaltėlių reikalai“. Svarstytas pradėjo vidaus reikalų min. Douglas Hurd, pareiškdamas, kad Britanijos valdžia yra gavusi du nacių karo nusikaltėlių sąrašus; vieną su 17 asmenų — iš Wiesenthalio centro Los Angeles, o kitą — iš Skotijos televizijos bendrovės su 34 pavardėmis. (Tai Sovietų Sąjungos sąrašas, nes Skotijos televizijai buvo leista padaryti filmą apie tuos nusikaltimus Vilniuje, Paneriuose ir kitur, apklausinėti okupuotos Lietuvos prokurorą Bakučionį ir kit.).

Vidaus reikalų ministeris D. Hurd aiškino, kad vidaus reikalų ministerija gautą medžiagą 1986 m. lapkričio mėnesį peržiūrėjo ir prašė papildomos medžiagos iš Wiesenthalio centro. Ją gavo 1987 m. kovo mėnesį — net 1100 puslapių bylą. Ta paskutinioji medžiaga esanti su žiauriais kaltinimais. Iš pirmojo sąrašo 17-ks asmenų tik 10 gyvų, o iš Skotijos televizijos tik 7. Kaltinimai esą labai žiaurūs, nepaprasti, tad jų tyrimas turi būti toliau vykdomas. Jis aiškino, kad visais atvejais nusikaltimai, padaryti tuose kraštuose, kurie dabar yra Sovietų Sąjungos kontrolėje, Britanija neturi sutarties su Sovietų Sąjunga keistis nusikaltėliais. V. Vokietija ir Izraelis čia neminimi. (V. Vokietija ir Izraelis, kai nusikaltimai vyko, kaip valstybės dar neegzistavo). Bet pats svarbiausias reikalas, pasak vidaus reikalų ministerio, Britanijos teismai neturi juridikacijos teisti nusikaltėlius už žmogžudystę, padarytą užsienyje tų žmonių, kurie dabar gyvena Britanijoje.

Vidaus reikalų ministeris D. Hurd sakė, sudaręs specialią komisiją nacių karo nusikaltėliams tirti. Tos komisijos vadovai pakviesti: Sir Thomas Hetherington, buvęs „Director of Public Prosecutions“, ir William Chelmers, buvęs „Crown Agent for Scotland“.

Tos komisijos pareiga yra galutinai iširti visą turimą nusikaltėlių medžiagą. Esant reikalui, apklausinėti liudininkus Sovietų Sąjungoje ir Lenkijoje, vienerių metų laikotarpyje, pateikti savo reportą vidaus reikalų ministeriui su rekomendacijomis apie nusikaltėlių medžiagą.

Po to kalbėjo kiti parlamentariai: Ivor Stanbrook sakė, esą vidaus reikalų ministeris pasiduoda tiems, kurių tikra motyvacija yra tik neapykanta ir kerštas. Jis mano daugelis britų yra nuomonės, kad reikia užmiršti ir daugiau nekelti klausimo apie tuos nusikaltimus.

Merlyn (Merly) Rees sakėsi sutinkąs su vidaus reikalų ministerio pasiūlyta komisija ir rekomendavo komisijos nariams apsilankyti Kanadoje ir Australijoje, kur panašios komisijos jau veikia, ir pasižiūrėti į jų atliekamus darbus. Be to, jis norėjo žinoti ar komisijos galutinis pranešimas bus viešai paskelbtas. D. Hurd jam atsakė to negalys garantuoti.

G. Janner kalbėjo, kad jis ir kiti parlamento nariai pritaria vidaus reikalų ministerio pastangoms ir siūlė, kad būtų atimta britų pilietybė, kurią jie gavo nepasakydami pilnas tiesas apie savo gyvenimą.

Toby Jessel priminė vidaus reikalų ministeriui ir parlamento nariams, kad negalima užmiršti padarytų 6.000.000 žmogžudysčių iš jų 1.000.000 vaikų.

Jam Douglas Hurd atsakė: šie nusikaltimai esą dideli, žiaurūs, todėl Britanija, nesako, kad reikia juos užmiršti. Šiuo metu turimoji nusikaltėlių medžiaga nėra pakankama, todėl dar reikia atlikti šiuo reikalu daug darbo.

Iš tų parlamentarinių svarstymų išryškėjo, kad Wiesenthalio centro ir Skotijos televizijos pateiktoji nusikaltėlių medžiaga nėra pakankama, kad vidaus reikalų ministeris pats galėtų rekomenduoti britų parlamentui priimti naują įstatymą, įgalinantį teisti britų teismuose įtariamus karo nusikaltėlius.

Tuo tarpu britų televizija ir spauda varo savo propagandą apie tuos įtariamus nacių nusikaltėlius. Bet yra atsiliepi-mų iš britiškosios visuomenės: naciai žiauriai elgėsi, bet kas dabar darosi Izraelyje? Jie įsiekė teisybę, o ar patys ją rodo kitiems...

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir aprauijami seni PIGIA KAINA. P. Lubys. Tel. 498-5823 arba 755-3174.

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDA!

Iki šiol šis fondas išleido per 350.000 dolerių lietuviškai kultūrai, menui, švietimui parenti. Pagrindinis fondo kapitalas yra neliečiamas, tiktai palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai įvairiose srityse.

Sudarydami testamentus, bent dalį turto palikime Kanados lietuvių fondui (Lithuanian-Canadian Foundation).

Tapkime šio fondo nariais ir aukokime jam! Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

Testamentines ir kitas aukas siųsti:

Lithuanian-Canadian Foundation, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

Šio fondo ūkis: **„Kapitalas Lietuvai, palūkanos — lietuvybei išvijoje!“**

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

50.000 GYVENTOJŲ

Kapsuku pavadinta Marijampolė jau turi 50.000 gyventojų. Penkiasdešimt tūkstantų miesto gyventojų tapo Aidos ir Gintaro Baliūnų šeimoje gimęs sūnus Rytas. Tėvai dirba gamybiniame maisto pramonės automaty susivienijime: Gintaras — vairuotoju, Aida — komplektuotoja. Naujagimis Rytas turi sesutę, gimtąjame mieste gyvena ir jo seneliai.

UŽTERSTOS KURSIŲ MARIOS

Dabartinei Kuršių marių buklei ir apsaugos problemoms buvo skirtas tarptautinis pasitarimas Klaipėdoje š. m. sausio 21 d., surengtas Lietuvos mokslų akademijos zoologijos ir parazitologijos instituto, Lietuvos hidrobiologų draugijos ir Klaipėdos miesto vykdomojo komiteto. Pranešimus skaitė Vilniaus universiteto, Lietuvos mokslų akademijos institutų, Lietuvos hidrometeorologijos bei gamtinės aplinkos kontrolės valdybos, gamtos mokslų apsaugos komiteto specialistai, pamario miestų atstovai, mokslininkai iš Kaliningrado. Zoologijos ir parazitologijos instituto darbuotojai jau trejus metus Kuršių mariose atlieka mokslinius tyrimus. „Tiesa“ sausio 22 d. laidoje cituoja geografo mokslų kandidatą Vaidą Kirilį, to instituto sektoriaus vedėją: „Šiandieninė marių situacija kelia nerimą. Į jas patenka intensyviai vystomo Nemuno baseino pramonės įmonių atliekos, suplūsta pesticidai, naftos produktai, kaupiasi sunkieji metalai. Respublikos nutekantieji vandenys paprastai išvalomi tik mechanškai. Dėl žmogaus ūkinės veiklos padarinių mažėja šio unikalaus gėlo vandens baseino akvatorija. Kuršių marių užterštumo normos yra neleistinai viršytos. Todėl kuo skubiau reikia imtis efektyvių priemonių, nes po kelių dešimtmečių mūsų pastangos nepašalins...“ Pasitarimo nutarimai neskelbiami.

KUR ILSISI MAŽVYDAS?

Inžinierius ir paminklų atstatymo architektas Napalys Kitkauskas „Literatūros ir meno“ 1987 m. gruodžio 26 d. laidoje paskelbė įdomų rašinį „Ar ieškosime M. Mažvydo kapavietės?“ Jis primena skaitytojams prieš 440 metų M. Mažvydo paruoštą ir Karaliaučiuje išleistą pirmąją lietuvišką knygą „Katekizmas prasti žadei...“ 1988 m. gegužės 21 d. ir pats šios knygos autorius susilaukė 425 metų mirties sukakties. N. Kitkauskas, pagal savo projektą atstatęs K. Donelaičio muziejumi tapusią senąją šventovę Tolminkiemyje, dabar prisimena Ragainėje 1549-1563 m. klebonavusį, ten mirusį ir palaidotą M. Mažvydą. Ešą turistai iš Lietuvos, gausiai lankantys K. Donelaičio muziejų Tolminkiemyje, neretai užsuka ir Ragainėn, dabar pavadintą Nemanu. Jiems kyla klausimas, kur Ragainėje gyveno, dirbo ir buvo palaidotas pirmosios lie-

tuviškos knygos autorius Martynas Mažvydas? Jam teko dirbti senojoje Ragainės evangelikų parapijos šventovėje. A. Boeticherio ir W. Hubatscho pateikiamais duomenimis, ta šventovė su Ragainės miestu sudėgė Septynerių metų kare ir buvo nugriauta 1757 m. Esama žinių, kad ji turėjo gotikinio stiliaus bruožų, po keturis langus su smailiaarkėmis sąramomis šoninėse sienose, neaukštą bokštą vakarų pusėje. Toje vietoje 1772 m. buvo pastatyta kita evangelikų parapijos šventovė, išlikusi iki šių dienų ant kalvelės. Šventovės pastatas mūrinis, tinkuotas iš lauko, 1853 m. susilaukęs aukšto keturkampio bokšto. Jo viršutinė dalis su smaile buvo nugriauta po II D. karo, šventovė pertvarkyta, pritaikyta kitiems reikalingams Karaliaučiaus srityje įsikūrusių rusų.

AUTORIAUS IŠVADOS

Napalys Kitkauskas pasakoja: „Taigi neabejotina, kad M. Mažvydas 1549-1563 m. klebonavo senojoje, Septynerių metų karo sunaikintoje bažnyčioje, kurios vietoje vėliau pastatyta kita, iš dalies išlikusi iki mūsų dienų. Žinant, kad Prūsijoje laidoti mirusius po bažnyčių grindimis buvo uždrausta tik 1780 metais, galima spėti, kad M. Mažvydo palaikai buvo palaidoti senojoje bažnyčioje, kurios pamatų liekanų turėtų būti po dabartinio pastato. Šiandien 1772 m. statytos bažnyčios pagrindinis korpusas suskirstytas aukštais. Pirmajame įrengtas baldų sandėlis, antrame ir trečiame — įsikūrę gyventojai. Norint nustatyti senosios bažnyčios pamatų kontūrą ir iširti jos viduje buvusius palaidojimus, reikėtų atlaisvinti dabartinio pastato pirmąjį aukštą ir atlikti archeologinius kasinėjimus. Beje, pirmiausia iniciatorių lauktų nelengvi įvairių derinimų barjerai, kad būtų atlaisvintas pirmasis aukštas bei gautos naujos patalpos baldų sandėliui. Be to, šis pastatas yra už mūsų respublikos ribų; čia vėl būtini derinimai. Ant ra vertus, M. Mažvydo palaikus galėjo palaidoti šventoriuje, kur nors bažnyčios aplinkoje, kuri, galimas daiktas, šimtmečių bėgyje gerokai pasikeitė, užstatant pro pat pagrindinį fasadą praeinančią Oktabrskajos (Kirchenstrasse) gatvė. Dabartinis metu aplink buvusią bažnyčią nėra jokio aptvaro, o netoli nuo jos pietinio fasado nusidriekęs negrįstas kelelis į pakalnėje prieš karą buvusias senas kapinaites. Be abejo, M. Mažvydo palaikų archeologinės paieškos (tiek po buvusios bažnyčios grindimis, tiek šalia jos) būtų idealus, tegu ir nemaža pastangų reikalaujantis užmojis. Tačiau, įvertinant realią situaciją, artimiausias uždavinys turėtų būti: imtis žygių prie buvusios bažnyčios sienų pritvirtinti bent memorialinę lentą. Tegu toks būtų pirmas žingsnis, pagerbiant M. Mažvydo atminimą Ragainėje“.

V. Kst.

Lituanistinė Dr. Vinco Kudirkos mokykla Otavoje, 1987-88 m. m. turinti 15 mokinių aštuoniuose skyriuose. Klasės gale — kun. dr. V. SKILANDŽIŪNAS, dešiniaje krašte — mokytoja STASĖ DANAITIENĖ ir mokyklos vedėja ALĖ PAŠKEVIČIENĖ

Hamilton, Ontario

**VYSKUPO VALANČIAUS MO-
KYKLĄ** vasario 6 d. aplankė iš Toronto dainos vienetas „Sutar-tinė“. Dainininkės Danga Pauskauskaitė, Zita ir Daina Gurklytės su vadove Nijole Benotiene (apsirengusios lėlių ir grybo apranga) atliko vaikams pritaikytą programą. Jos įpynę šokį ir žaidimus į dainas.

Vasario 13 d. VI-XI sk. mokiniai su savo mokytojais dalyvavo demonstracijoje Otavoje ryšium su įvykiais Lietuvoje. Drauge su kitais jie žygiavo prie Sov. Sąjungos ambasados ir padėjo sudėti gėles į spygliuotų vielų vainiką.

Kovo 19, šeštadienį, pamokų nebus — žiemos atostogos. Kor.

„ŠIRVINTOS-NEMUNO“ tunto rengiama tradicinė Kaziuko mugė įvyks kovo 13, sekmadienį, Jaunimo centre. Pradžią — po pirmų pamaldų. Kviečiame juos atsilankyti ir išbandyti laimę loterijoje, apžiūrėti skautų-ėjų rankų darbus ir paremti jų pastangas, pasiūlyti lietuviškais valgiais ir pyragais. Artėjant tautinių šokių šventei, bus progą pas s. A. Škėmienę įsigyti tautinius drabužius, juostų ir kitų audinių. Lauksime!

„Širvintos-Nemuno“ tunto vadija

SPORTO KLUBAS „KOVAS“ 1988 m. sausio 17 d. išrinko naują valdybą: pirm. Viktoras Vineris, vicepirmininkai — Robertas Bumelis, Robertas Tatti, sekretorius — korespondentas — Rimas Siulys, izdininkas — Gedas Blekaitis. Revizijos komisija — Linas Stanaitis, Kim Bumelis, Vytautas Stukas. RAS

Wasaga Beach, Ont.

**LIETUVOS NEPRIKLAUSOMY-
BES** akto 70 m. minėjimas įvyko lietuvių katalikų misijos salėje vasario 20 d., dalyvaudant apie 60 apylinkės žmonių. Šventei pritaikyta kalbą skaitė S. Bončkus, patvirtinęs poezijos ištraukas — A. Vitkienė. Susirinkusieji gausiai aukavo Tautos fondui ir Liet. Bendruomenės atstovams. KL Bendruomenė surinko — \$610. Aukotojų sąrašą paskelbs krašto valdybos izdininkas. Po minėjimo visi vaišinosės ponij suneštais skanėtais. J.M.

Sault Ste. Marie, Ont.

**MEDŽIOTOJŲ-MEŠKERIOTO-
JŲ KLUBAS „BRIEDIS“** 70 metų Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo sukakties proga per „Tėviškos žiburiai“ redakciją pasiuntė Kanados lietuvių kultūros muziejau statybą \$1600 auką. Aukojų: Medžiotų-meškeriotų klubas „Briedis“ — \$500; VI. Mokus — \$500; R. Galiniene — \$300; V. Galinytė (Cote) ir Rūta Galinytė (MacKay) — po \$150.

„Tėviškos žiburiai“ ir „Nepriklausomai Lietuvai“ iš klubo izde esamų santaujų paskirta po \$50. Vietos „General“ lignoninei (Cat Scanner) mašinos įsigijimui klubas „Briedis“ paukojo — \$500; VI. Mokus ir Regina Galiniene — po \$200; H. Matijošaitis ir J. Meškys — po \$100. Minimios mašinos įsigijimui mūsų mieste ir apylinkėse kanadiečiai ir įvairios įstaigos suaukojo 2,5 milijono dol. Aukojant įvairiems lietuvių fondams, neturėtų būti užmirštos ir Kanados labdaringos organizacijos bei institucijos, kurių paslaugomis ne vienas mūsų tautietis yra pasinaudojęs.

NAUJUOSIUS METUS klubo nariai sutiko Reginos Galinienes rezidencijoje. (Visos išlaidos apmokėtos iš klubo santaujų). Skanią vakarienę paruošė nepakeičiama klubo talkininkė R. Galiniene. Ji daugiau kaip 15 metų be pertraukos eina įvairias pareigas klubo valdyboje. V.M.

Įvedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus

(Esu „Union Gas“ atstovas)

Jurgis Jurgutis
Tel. 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

Edmonton, Alberta

LARISA KAROSIENĖ, ilgametė mūsų kolonijos gyventojų, mirė š. m. vasario 10 d., išgyvenusi 91 metus. Liko liūdesyje sūnus Jurgis su šeima, 3 vaikaičiai, 4 provaikaičiai ir 2 proprovaikaičiai. Velionės vyras plk. Antanas Karosas mirė sovietų tremtyje 1942 m. Palaidota vasario 16 d. iš Svč. Trejybės rusų ortodoksų šventovės Sv. Mykolo kapinėse. Apeigas atliko dvasiškis O. Kotiv. Po laidotuvių dalyviai buvo pakviesti užkandžiams „Edmonton Inn“ svetainėn.

MYKOLAS DUDARAVIČIUS, pokarinės imigracijos tautietis, mirė š. m. vasario 17 d., sulaukęs 92 m. amžiaus. Jo liūdi 2 sūnūs — Algis ir Bronius su šeimomis, 3 vaikaičiai ir 2 provaikaičiai. Velionės žmona Vanda mirė 1975 m. Jos palaikai išliši Winnipege.

A. a. Mykolas palaidotas vasario 22 d. iš Connelly-McKinley laidotuvių namų Edmontono „Holy Cross“ kapinėse. Laidotuvių apeigas atliko kun. John Nowakowski. Po laidotuvių dalyviai buvo pakviesti pietums „Teddy's restaurant“.

VASARIO 16 MINĖJIMAS įvyko Lietuvių namuose š. m. vasario 20 d. vakarą. Pradžioje buvo bendra savitarnos vakarienė, paruošta šaunių mūsų šeiminkinių. Po to sekė oficiali minėjimo dalis, kurią vadovavo E. M. Kadienė. Įdomią ir turiningą paskaitą skaitė dr. P. Klemka. Edita Nazaratė padėkdamo keletą Maironio ir savo kūrybos eilėraščių.

Antroje pobuvio salyje buvo šokiai, grojant Hans Riesel „Keyboard“ muzika. Veikė bufetas, kuriame darbuotojai J. Augis ir B. Žilinskas. Prie įėjimo talkino E. Melikauskas. Aukos Lietuvių Bendruomenei rinko E. Kadienė ir O. Druteikienė. Valdyba dėkoja visiems už talką ir dalyvavimą.

Dobilas

Winnipeg, Man.

**LIETUVOS NEPRIKLAUSOMY-
BES 70-JI SUKAKTIS.** Vasario 16 d. rytą mūsų miesto rotušės aikštėje buvo iškelta lietuviška trispalvė. Buvo labai šalta, ir į viešąją iškelimą atėjo tik keletas žmonių. Vakare jos nuleisti susirinko jau didesnis būrelis.

Minėjimas buvo pradėtas vasario 21 d. lietuvių šv. Kazimiero šventovėje. Pasitaikė graži, šilta diena, ir žmonių susirinko gana daug. Įnešus Kanados ir Lietu-

vos viešias, buvo atšaukiamas Mišios. Pamokslo metu klebonas prel. J. Bertasius pabrėžė: Lietuvos himne įrašyta „iš praeities te stiprybė semia“, bet galime stiprybės rasti ir dabartyje. Stipri religinė ir tautinė dvasia bei ryžtas mūsų sesių ir brolių Lietuvoje mums teikia jėgos siekti gerovės mūsų tautai.

Po pamaldų dalyviai susirinko į salę. Prie įėjimo Bendruomenės nario mokesčių rinko B. Barauskaitė ir R. Ramančauskaitė. Prie kito stalo T. Timmermanienė priėmė aukas Tautos fondui ir Vasario 16-tos gimnazijai.

Nepriklausomybės šventės reikšmę aptarė vietos KLB apylinkės pirm. V. Gustys ir pakvietė visus pasižūrėti vaizdajuostes gautos iš Toronto. Už šio filmo parūpinimą ir atsiumimą padėka tenka KLB centrui, o ypač Darėjai Deksnetytei ir Rasai Kurienei. Vaizdajuostėje labai aiškiai ir nuoširdžiai kalbėjo Linas Kojelis, patardamas visiems ir visur išnaudoti pasitaikančias spaudos ir politikos progas mūsų tautos naudai. Kaip pavyzdį jis nurodė Amerikos ir Sov. Sąjungos atstovų susitikimą Jūrmaloje, Latvijoje. Bet to jis priminė, kad ir išeivijos lietuvių galėtų ir turėtų pasinaudoti naujomis „atoslūgio“ sąlygomis Sov. Sąjungoje.

Toje pat vaizdajuostėje matėme jaunimo pasąktą tautinių šokių pyne ir girdėjome „Aro“ choristų keturias dainas. Pabaigai to paties choro buvo giedamas Lietuvos himnas, prie kuro prisidėjo ir čia susirinkę lietuvių. Jautėmės su choristais ir Toronto lietuviams esantys kartu.

Po programos buvo užkandžiai ir kavutė. Iš susirinkusiųjų šiam minėjimui teko girdėti pageidavimą: būtų smagu, jeigu KLB valdyba paruoštų žymesnių lietuviškų koncertų ar minėjimų vaizdajuostes keletą kartų per metus ir prieinamomis sąlygomis leistų jomis pasinaudoti mažesnėse lietuvių kolonijose.

Ev. Fedaras

Bookbinding.Studio “SAMOGITIA”

meniška įraš knygas bei žurnalus. Savininkas — lietuvis.
Telefonas 625-2412
P. O. Box 1343, Postal Station "B"
Mississauga, Ontario L4Y 4B6

Advokatas

JUOZAS M. CHROLAVIČIUS
perkėlė savo raštinę į
101 Hunter St. E. antrą aukštą
(kampas Hunter St. ir Catharine St.)
Hamilton, Ontario, L8N 1M5. Tel. 522-2704

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose —

**HAMILTONO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVAS “TALKA”**
830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais — nuo 10 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais — nuo 10 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 10 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto. Liepos rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta.

AKTYVAI PER 27 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:

indėlius (P.C.A.) 3%
santaukas 5.75%
kasd.pal.taupymo s-ta 5.25%
90 dienų indėlius 8%
1 m. term. indėlius 9.25%
1 m. term. ind.mėn.pal. 8.75%
3 m. term. indėlius 9.75%
RRSP ir RRRIF (pensijos) 7%
RRSP ir RRRIF 1 m. 9.25%
RRSP ind. 3 m. 9.75%

IMAME UŽ:

asmenines paskolas 12.5%
nekiln. turto pask. 1 m. 10.25%
nekiln. turto pask. 3 m. 11.75%
Nemokamas čekių ir sąskaitų apmokėjimo patarnavimas.
Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaujų dydį iki \$2000.
ir asmeninių paskolų drauda iki \$25.000.

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Lietuvos vyčių organizacija šiemet švenčia deimantines savo veiklos sukaktį. Pagrindinis minėjimas įvyks narių suvažiavime Vašingtone liepos 28-31 d.d. Suvažiavimui jau pasirinktas „Sheratono“ viesbutis netoli Baltųjų rūmų ir Vašingtono zoologijos sodo. Kambarys vienam asmeniui kainuos \$65, dviem — \$75, trim — \$85, automobilio pastatymas vienai dienai su neribotais išvažiavimais — \$6. Viešbutis turi patogias sales posėdžiui ir pobūviams. Rengėjų komiteto pirmininke pakviesta Filadelfijos vyčių III-sios kuopos garbės narė Elena Shields. Suvažiavimo rengėjams talkins ir suaktyvinio komiteto nariai su savo pirm. Loreta I. Stukienė. Lietuvos vyčių vadovai nori, kad vietinio pobūdžio minėjimus surengtų ir atskiros kuopos bei apygardos, įgyvendindamos įvairius sumanymus. Pavyzdžiui pateikiama Binghamtone veikianti 74-toji kuopa, jau renkanti aukas, už kurias bus parūpinama angliškąji Lietuvių enciklopedijos laida Niujorko valstijos mokykloms. Deimantinei sukaktiai greičiausiai bus skirta speciali „Vyčio“ žurnalo laida. Galvojamą ir apie Lietuvos vyčių istorijos išleidimą.

JAV LB švietimo taryba sausio 17 d. Jaunimo centre surengė antrąją Čikagos bei jos apylinkių mokytojų darbo konferenciją. Ji buvo skirta lietuviškųjų pradinio mokyklų, priešmokyklinio auklėjimo ir dvikalbių klasių mokytojams. Konferencijos dalyvius pasveikino LB švietimo tarybos vicepirm. Juozas Masilionis. Tautinio auklėjimo skyriaus vadovė Regina Kučienė priminė paskelbtą Lietuvos vaizdų albumo konkursą, Maironio 125 gimimo metų sukaktį, ragino vaikus mokyti jo eilėraščių. Dr. Kazys Erišingas kalbėjo apie istorijos dėstymą pokarinėje sovietinėje okupacijoje. Danutė Eidukienė aptarė literatūros dėstymo problemas. Kadangi mokiniai nestengia perskaityti vadovėlyje nurodytų skaitinių, mokytojas turi paruošti specialias, santraukas ir aptarti kūrinį, Lietuviškai nekalbančių skyriaus koordinatorė Valerija Sparkytė nusišundė, kad mokytojams trūksta medžiagos. Spragai užpildyti vadovėlių su pratimais ruošia S. Jonynienė. Mokytojai konferencijoje buvo pasiskirstę pagal savo darbo šakas. Priešmokyklinio auklėjimo mokytojams vadovavo Danutė Dirvonienė. Pranešimą „Jusliniai laikotarpiai“ padarė S. Vaisvilienė. Mokytojams ypač reikia žaidimų darbui palengvinti. Konferencijos dalyvams buvo pažadėtas praktiškių darbų seminaras Čikagos lietuvių vaikų nameliuose kovo 20 d. Švietimo taryba ruošia tris darbo knygeles 4-6 metų amžiaus vaikams. Antrąjį lietuvių mokytojų darbo konferencija baigta jiems skirta JAV LB švietimo tarybos vicepirm. J. Masilionio padėka.

Australija

Sydnejaus Šv. Joachimo šventovėje sausio 23 d. kun. Povilas Martūzas atliko santaukos apeigas Aido Kubiliaus ir Ramonos Karpavičienės — dviejų plačiai pasklidusių lietuviškų šeimų atžalas. Adelaidiškis Aidas yra Augustino ir Rusnės Kubilių sūnus, gabus organizatorius, pasižymėjęs jaunimo ir scenos veikloje. Ramona — jaunesnioji Jurgio ir Danutės Karpavičių dukra Sydnejuje. Vestuvių puota įvyko Sydnejuje, didžiojoje Lietuvių klubo salėje. Tėvai jaunųjų nesutiko su duona ir druska, bet juos apibarstė grūdais, apšlakstė vandeniu, lūpas patepė medumi, kad jaunavedžių gyvenimas būtų saldus. Kelios dešimtys sveikinių buvo gauta telegramomis. Žodžių sveikinimo: Ramonos tėvas Jurgis Karpavičius, Aido tėvas Augustinas Kubilius, Ramonos dėdė ir krikšto tėvas Vytautas Doniela, Aido teta ir krikšto motina Vingra Rupinskienė, kun. Povilas Martūzas ir vyriausias pabrolis Robertas Sobeckis. Padėkos žodį sveikintojams ir visiems lietuviškų vestuvių dalyviams tarė Aidas Kubilius. Vaisių programai vadovavo Jeronimas Belkus. Jaunieji apsigyveno Adelaidėje, kur jaunasis jau turėjo savo namą.

Britanija

A. a. Paulius Dragūnas, 76 metų amžiaus, kilęs iš Kurnionių kaimo Linkuvos valsčiuje, 1987 m. lapkričio 7 d. po sunkios ligos mirė Birminghame. Lietuvoje, atlikęs karinę tarnybą, bu-

vo gavęs valdžios darbą. Jo motina, broliai ir seserys buvo išvežti Sibirą ir iš jo negrįžo. Anglijoje velionis gyveno Birminghame, ėjo DBLS sekretoriaus pareigas. Rūpinosi tautiniais bei religiniais lietuvių reikalais, Lietuvoje palikta šeima. Palaidotas vietinėse Robin Hood kapinėse. Apeigas atliko kun. dr. S. Matulis, MIC.

Bradfordo lietuvių antrą Kadėdų dieną aplankė netoli Bradfordo gyvenantis P. Pucevičius, neseniai atostogavęs kpuojuose Lietuvoje. „Vyčio“ klube jis rodė vaizdajuostę gerai įrašytus Lietuvos vaizdus. P. Pucevičius seniai domisi filmavimu, dalyvauja Britanijos lietuvių sąskrydžiuose, koncertuose bei kitose renginiuose ir turi nemažą mėgėjiškų filmų rinkinį. „Vyčio“ klube taigpi įvyko ir N. metų sutikimas. Dalyviai buvo pasiūpūs įvairiaspalvėmis kepuraiteimis, karnavalaiskiais drabužiais. Pirmą premiją laimėjo čigonė suvaizdinusi I. Gerdžiūnienė. Sausio pradžioje klubo narių vaikams buvo surengta kalėdinė eglutė. Šeimyninio pobūdžio renginys susilaukė ne tik mažų, bet ir didelių dalyvių. Dovanomis mažiems ir vaišėmis rūpinosi Roma Vaičekauskaitė su talkininkėmis.

Prancūzija

Paryžiaus radijo stotis „Radio Notre Dame“ transliavo š. m. sausio 28 d. Maskvoje turėtą pokalbį su Nijole Sadūnaite, ten atvažiavusia iš Vilniaus. Radijo korespondentas su ja kalbėjo rusiškai. Nijolė pasakojo apie įvykius Lietuvoje, pasirodymus Vasario 16 šventei, tikinčiųjų persekiojimus, Petro Grąžolio teismą, kalinamus kunigus — Sigitą Tamkevičių, Alfonsą Svirinską, tremtinį vyskupą J. J. Joną Steponavičių. Kai radijo atstovas jai pasakė, kad Prancūzijos tikintieji meldžiasi už ją ir kitus persekiojamuosius, Nijolė, reikšdama padėką, tarė: „Tai milžiniška pagalba. Kalėjimas su Viešpačiu yra džiaugsmas. Mes prašome jus neužmiršti mūsų savo maldose“. Pokalbio tekstas ne tikai buvo paskelbtas radijo laidoje, bet ir paskleistas spaudoje. Pranešime sakoma, kad Nijolę Sadūnaite tam pokalbiui iškvietė Tarptautinė Helsinkio žmogaus teisių federacija.

Dr. Kazys Bobelis, VLIO ir Pasaulio baltiečių santalkos pirmininkas, lankėsi Europos parlamente Strasburge. Ten jis susitiko su kai kuriais parlamento atstovais ir tarėsi Baltijos šalių reikalais. Lietuvos bei kitų Baltijos šalių laisvės reikalais dr. K. Bobelis kalbėjo ir su spaudos atstovais. Jis taigpi lankėsi Italijoje ir Britanijoje.

Italija

Lietuvos krikšto 600 metų sukaktis sausio 21 d. paminėta Milano katalikų universitete. Koncelebracinėms Mišioms universiteto šventčiausios Širdies koplyčioje vadovavo ir Lietuvai skirtą pamokslą sakė mons. Carlo Guidelli. Lietuviškų skaitymus atliko dr. Kajetonas Čeginskas ir kun. prof. Tasius Ereminas, kurio pastangų dėka 1977 m. Milano katalikų universitete buvo įsteigtas lietuvių kalbos ir literatūros skyrius, priklausantis kalbotyros institutui. Oficialioji minėjimo dalis įvyko Benedikto XV-Jo salėje, kur paskaitą apie tautinę bei tarptautinę Lietuvos krikšto sukakties reikšmę skaitė dr. K. Čeginskas. Paskaitos klausėsi apie 60 universiteto profesorius ir studentai. Juos su svečiu iš Miuncheno supažindino kun. prof. T. Ereminas. Kalbotyros instituto vadovas prof. dr. G. Bolognesi pasveikino paskaitininką, pabrėždamas Milano katalikų universiteto dėmesį lietuvių kalbai ir kultūrai, ryšius su Vilniaus universitetu. Sausio 23 d. dr. K. Čeginskas ir kun. prof. T. Ereminas lankėsi Milano Gonzagos institute. Studentus įvedo supažindino su Lietuvos krikšto sukaktimi, jos praeitimi bei dabartinėmis problemomis, atsakinėjo į studentų klausimus.

Palaimintojo Jurgio Matulaičio šventę paminėta sausio 27 d. lietuvių marijonų vienuolyne. Iškilmingas Mišias Villa Lituania koplyčioje atnašavo Šventųjų kongregacijos prefektas kardinolas Palazzini, koncelebravo prel. A. Bartkus ir kun. A. Petraitis — generalinis marijonų vienuolijos vyresnysis. Pamokslo sakė kardinolas Palazzini, apibūdinamas plm. Jurgio Matulaičio gyvenimo kilumą. Šventėje gausiai dalyvavo Romos lietuviai.

AUDRA
travel
CORPORATION

VIENTELĖ PROFESIONALI
LIETUVIŲ KELIONIŲ
ĮSTAIGA KANADOJE
SKELBIA ir
GARANTUOJA

Pigiausias kainas kelionėse į
LIETUVĄ

5-kio, 10-čiai bei 15-kai dienų patogiausiomis
lėktuvų linijomis

Užsisakykite dabar — gausite papildomą nuolaidą.

Smulkesnes žinias teikiame
tel. (416) 769-2500

*****

Mūsų įstaigoje Jums patarnaus: AUDRONĖ, DALIA, INGĖ, JOANNE, PAULIUS.

Mes kalbame — lietuviškai, angliškai, prancūziškai, rusiškai, lenkiškai, vokiškai, itališkai, ispaniškai.

Mūsų įstaigoje įrengti kompiuteriai: PEGASUS/GEMINI bei TDS

Mūsų įstaiga yra narys — IATA, T-com, BBB.

Mūsų registracijos numeriai: retail nr. 2559030

wholesale nr. 2475066

Adresas: 2100 Bloor St. W. Toronto, Ont., Canada, M6S 1M7

Tel. (416) 769-2500 Telex 06-986766 TOR

KVIEČIAME NAUDOTIS MŪSŲ LIETUVIŠKO BIURO PASLAUGOMIS.

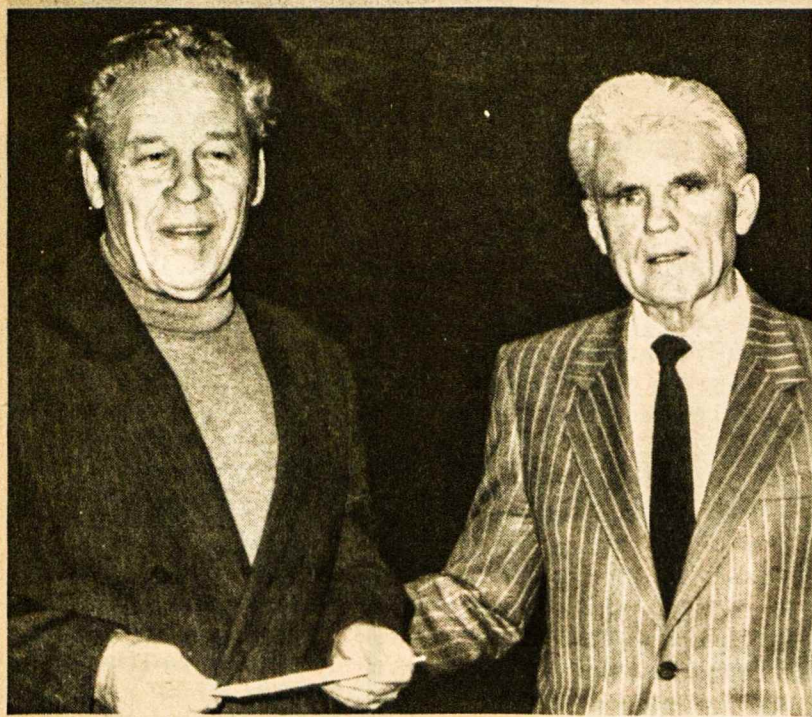

Kultūrinę Toronto Lietuvių namų 1988 m. \$1000 premiją įteikia LN valdybos pirm. J. V. ŠIMKUS poetui dr. HENRIKUI NAGYIUI ir kompozitoriui A. STANKEVIČIUI (negalėjo atvykti) už kantatą „Kryžių ir Rūpin-tojų Lietuva“
Nuotr. St. Dabkaus

Henrikas Nagys ir jo poezija

Įvadinis Vlodo Šaltmirono žodis Toronto Lietuvių namų premijos įteikimo proga 1988 m. vasario 21 d.

Gimęs Žemaitijoje, baigęs Kėdainių gimnaziją, studijavęs Kauno universitete ligi jo uždarymo, pokario metais Henrikas Nagys apgynė literatūros mokslų doktoratą Innsbruke.

Kanadoje lektoriavo Montrealio universitete, mokytojavo, redagavo „Nepriklausomą Lietuvą“, bendradarbiavo bostoniškoje „Lietuvių enciklopedijoje“ ir išeivijos margašpalvėje periodikoje, apkeiliavo daugelį lietuvių kolonijų su paskaitomis, rečitaliais JAV-se ir Kanadoje.

Pirmaisiais eilėraščiais išėjo į viešumą būdamas 18-kos metų. Iki šiolei Nagys yra išleidęs penkias poezijos knygas. Šiais metais „Ateities“ leidykla išleis Nagio poezijos rinktinę. Poetas taipgi yra paruošęs spaudai naują poezijos knygą, kurios išleidimo data dar nežinoma.

Paminėtina ir pernykštė kantata „Kryžių ir Rūpin-tojų Lietuva“, už kurią poetui ir kompozitoriui Aleksandrui Stankevičiui paskirta Toronto Lietuvių namų kultūrinės komisijos premija.

Nepamirštinės kitos dvi premijuotos Nagio knygos, būtent: „Broliai balti aivarai“ (Lietuvių rašytojų draugijos premija 1969 m.), „Prisijaukinti sakala“ (Montrealio Akademinio sambūrio Vinco Krėvės vardo literatūros premija 1987 m.).

Prieiname prie kartinio klausimo: kuo Nagio poezija ypatinga, kuo ji būdinga? Arba dar tiksliau: kada gi žodžiai tampa poezija. Nesileisime į jokių teorinių išvedžiojimų, nes jie neretai dalykus tik dar labiau susuka, nors ir atskleidžia, kaip poezija yra komplikuoja.

Bandysime atsakyti į klausimą keliais pavyzdžiais. Paimkime eilėrašį „Laterna obscura“ iš rinkinio „Mėlynas sniegas“.

Eilėraščio pirmojo posmo penktos eilutės iš paviršiaus kone episkos, bet tik iš paviršiaus. Tiesiog jauti, kad santūrus, rūpestingai atrinkti žodžiai slepia savyje kažkokį neišsakytą ir neišsakyamą skausmą:

Mudu piešiamė vaiko veidą ant pirmojo sniego.
Po laukinių avičių šakom supa lėlę seuo.
Lengvą sniego paklojo nakčia darbininkai ant grudo ir dažo derva medinį tiltą per Bartuvą.
Pirmagimis sniegas purus, kaip sesers plaukai.

O trečiojo posmo pirmoji eilutė atskleidžia mums vaiko veido tapybę. Sako poetas:

Mudu piešiamė brolio veidą ant pirmojo sniego...

Čia kalbama apie brolio pakasynas. Anglų petas T. S. Eliot yra pasakęs: poeziją rašant, nevaičiausmą lieti — ji reikia tramdyti. Toks jausmo tramdymas būdingas geriausiai Henriko Nagio poezijai. Turime atsimiti, kad ne kiekvienas eiliavimas yra poezija.

Marcelijus Martinaitis sako: „Sugebėjimas eiliuoti šiandien nieko neturėtų stebinti: jis kiekvienam prieinamas — kaip skaičiavimas“. Kitoje vietoje jisai sako: „Rašyti eilėraščius turi būti šiek tiek bai-

su“. Šiomis citatomis tik norima pabrėžti, kad Nagys yra ne tik eiliuotojas, bet ir tikriausia šio žodžio prasme — poetas. Nežiūrint viso grožio, Nagio poeziją kartais šiek tiek baisu skaityti, gal todėl, kad jis pasako tai, apie ką mes ir pagalvoti vengiame.

Cituotasis Nagio eilėraščio posmas nenusako visų jo eilėraščio plonybių. Jisai tas plonybės tiksliai praskleidžia. Antrojo posmu poetas mus nustebina. Trijų eilučių posmas pakelčia ir ritmą, ir turinį, nukeldamas mus į Žemaitijos praeitį, suvokiama per akimirka, padengtą plačiu istorijos klotu:

Per sugidžusį tuščią Žemaičių kaimą
lekia kazakai nuogais kalavijais kapodami
baltą bežadę žiemos mėnesieną.

Po trečiojo posmo, kurio grįžtama į brolio pakasynas, keltvartuoju vėl persokama į Žemaičių kaimą:

Per tylų miegančią, baltą Žemaičių kaimą
lekia kazakai rimbais ilgais kapodami
Medžuose žerinėją žyrą žiemos mėnesieną.

Šie trijų eilučių posmai yra tarsi refrenas, tarsi priminimas, kad žmogus negyvena tik čia, tik šia diena, bet, kad visa genties praeitis yra vientas, nesibaigiantis žmogaus gyvenimas.

Ir trečiasis trieilis:

Per skurdų Žemaičių kaimą
lekia kazakai
anti ečių ilgų nešdami sukapotą
mėlyną žiemos mėnesieną.

Čia pateiktos iliustracijos duoda mums bendrą Nagio-poeto vaizdą. Tiesa, gana apytikri, nes kiekvienas eilėrašties, iš tikro, turi uždara savo pasaulį, nepakartojamą būdą išreikšti tai, kas tą akimirka prasivėrė poeto dvasioje.

Nagys mūsų literatūros istorijoje vadinamas žemininku. Žemininkais, berods, vadina penki poetai, sutelkti 1951 m. Bradūno redaguotoje poezijos antologijoje.

Mačernis, Bradūnas, Kėkštas, Nagys, Niliūnas. Tai poetai, jiešką per egzistencializmo prizmę žemiškosios žmogaus prasmės. Mačernis gal laikytinas žemininkų pradininku, nors jis (žuvęs 1944 m.) iš Lietuvos nebuvo pasitraukęs.

Žinoma, nežiūrint tam tikrų giminystės ryšių, žemininkai yra gerokai skirtingi. O skirtingi todėl, kad žmogus, kol gyvena, kinta, bręsta, keičia nuomones, pažvelgia į tą patį dalyką ar daiktą iš kito kampe. todėl bet kokie lipinukai, nors ir patogūs literatūrininkui, kūrybingą žmogų varžo.

Henrikas Nagys, pavyzdžiui, glaudžiai sietinas ir su lietuvių tautosaka, su liaudies dainomis, nors jo poetinė eilutė, dažnai platesnė, įkrauta atviresnio asmeniško patoso, negu liaudies daina. Pas jaunąjį Nagį poezija neretai išreiškiama ir prakilnia retorika. Su laiku, su amžiumi, Nagys vis labiau ima žvelgti į save, atsigręžia į šiaurę, tarsi į savo protėvyne.

Šiaurėje miega visų eilėraščių žodžiai
ir pirmo pavasario potvynio laukia,

Lietuvos krikštas ir lenkėjimas

Peržvelgus paskaitas, skaitytas Romoje surengtose tarptautinėse svarstybose 1987 m. birželio 24-26 d. d.

J. JAKŠTAS

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Popiežiai ir Lietuva

Labai išstęta ir kreipta į pašalines temas žinomo vokiečių ordino istoriko Manfredo Hermannio paskaita „Popiežiai ir Lietuva“. Pirmiausia jo keliamas klausimas: kada pirmos žinios apie pagonis lietuvių pradėjo pasiekti popiežių? Istoriko aiškinimu, žinios sietinos su Lenkijos krikštu 992 m., kai kunigaikštis Meško krikštijosi ir pavedė valstybę Šv. Petro globai, t. y. tiesiai popiežiui. Ryšium su užsimezgusiais santykiais su Roma randame Kvedlinburgo analuose (Prūsijoje) 1009 metų data paminėtą pirmą kartą Lietuvos vardą. Ten skaitome: „Šv. Brunonas, vadinamas Bonifacium, arkivyskupas ir vienuolis, Rusios ir Lietuvos pakraštėje su 18 saviškių kovo 7 d. nužudytas.“ Galima tarti, jog autorius teisingai spėja, laikydamas Brunono žuvimo vietą jotvingių kraštą. Tai seniausia Lietuvos paminėjimo data.

Po pirmo paminėjimo žinios apie Lietuvą kartojašios Romos ir imperatoriaus dvaro šaltiniuose. Hellmannas šiuo atveju vadovaujasi Henriko Latvio kronika ir jos autorium laiką latvi. Ši nuomonė, kažin kieno paleista, sklido dar prieškariniais laikais. Ji nėra gavusi visuotinio pripažinimo. Vokiečių istorikai laiko jį vokiečiu, gal tik išmokysiu latvių kalbą.

Hellmannas, pasakodamas apie vokiečių kūrmosi Danguvos žemūpyje pradžią, liečia Mindaugą ir jo trumpalaikę valdyseną. Hellmannas yra įgudęs ir gerai išimokslinęs istorikas. Jis sugebėjo labai trumpai nusakyti ir plačios apimties temą. Tam ryškūs pavyzdys yra bendrybinis Prūsijos (vokiečių) ir Livonijos ordinų susijungimas 1237 m. Bendrybėmis kalbedamas autorius gnybtelėjo ir sovietinė istoriografiją pašaline pastaba: „Bet istorija yra žmonių daroma; ji nepriklauso, kaip mums tam tikra ideologija tikina, objektviniams įstatymams; ji priklauso nuo veikiančių asmenų spontaniškų nuosprendžių (10 p.).“

Hellmannas seka Ivinskiu ir tvirtina, kad Mindaugas paliko krikščionimi ir nutraukęs ryšius su vokiečių ordinu. Jam nežinomi tam prieštaraujantieji įrodymai. Vis dėlto Hellmannas daro išvadą iš Gedimino krikšto pažado laiško: „Būtų labai patrauklu tirti, ar yra kitų ženklų, skatinančių klausiti, kokio masto bei kokio laipsnio krikščioniška įtaka (Gedimino pažaduose krikštytis J. J.) buvo paveikti“.

Hellmannas, kaip įgudęs istorikas, sugebėjo sutraukti atpasakoti Gedimino kaip krikščionies politikavimą iki mirties, ypač rungtyne su didžiuoju Maskvos kunigaikščiu Ivanu Kalita. Nuosekliai atpasakojo „Visos Rusios“ metropolito persikėlimą iš Kijevo pirmą į Vladimirą prie Kliazmos, kiek vėliau į Maskvą. Dėl to Maskva nurungė Lietuvą Rusios politikoje.

Tuo pat metu Lietuvos ir Lenkijos santykiuose kliuvinu liko nuo Torno taikos (1411) atviras Žemaičių priklausomybės klausimas. Juos pasilaikė lietuviai laikinai ir įsipaieigojo išduoti ordinui tam tikrą raštą, perduodantį jam Žemaičius. Jie dėsle jį išduoti ir dėl jo buvo bekylas karas. Tik atsiųstojo popiežiaus legato vyskupo Vilhelmo iš Lozano tarpininkavimu buvo sutartos paliaubos uo 1414. X. 7 iki 1416. IX. 8.

Po mėnesio susirinko Bazelio sinodas. Kuria jame pasirodė veikli. Popiežius Jo-

nas XXIII išdavė lenkų karaliui ir didžiajam Lietuvos kunigaikščiui Jogailai dviejų kopijų raštą. Vieną jų skyrė lenkų karaliui Jogailai, pripažindamas jį generaliniu vikaru D. Naugardui, Pskovui ir gretimoms „provincijoms bei dalims“, kitą kopiją irgi Jogailai, kuria pripažino jį Lietuvos krikštytoju. Ši kopija pažadino protesto audrą iš vokiečių ordino pusės dėl pripažinimo Jogailos ir Vytauto įvykdyto Lietuvos krikšto. Tuo būdu Lietuvos krikštas gavo kurijos pripažinimą. Nors susirinkimas pripažino Joną XIII neteisėtą popiežium ir jį pašalino, tačiau jo vietoje išrinktas teisėtas Martynas V pripažino pirmatą akta.

Kai galbūt ordino protestas nesiliovė, Vytautas parinko 60 žemaičių (žinoma, pakrikštytų) ir pasiuntė į Bazelį susirinkimą. Pasiuntiniai įteikė susirinkimui ilgą raštą „Propositio Samaitarum“, kur garsiai skundėsi, kad ordinas valdydamas spaudė žemaičius ir, užuot juos krikštijęs, reikalavo duoklių bei įkaitų. Tik Vytautas ir Jogaila juos krikštija.

Žemaičių krikštas

Apie Žemaičių vyskupijos įsteigimą kalbėjo kun. prof. Paulius Rabikauskas paskaitoje „La christianizazione della Samogizia (1413-1417)“. Pirmoji paskaitos dalis trumpė — Žemaičių istorijos apžvalga iki jų krikšto. Pasak autorių, žemaičių vardas su pirmais dviem kunigaikščiais Erdvilu ir Vyktinu minimas Volinijos kronikoje 1219 m. Toje pačioje kronikoje ir tuo pačiu metu minimas ir žinomas kunigaikštis Mindaugas. Jis laikomas ir pirmuoju Lietuvos vienytoju. Pasakojama apie jo ryšius su Livonijos magistru ir jo krikštą (1251). Mindaugas krikštydamasis suardė prieš jį susidariusią koaliciją, prie kurios buvo prisidėjęs ir broliafiks Tautvilas. Jis sąjungininkavo su rygiečiais ir krikštijosi kataliku. Mindaugas gavo iš popiežiaus Innocento IV karališką karūną, o pakrikštytieji — vyskupą Kristijoną. Vyskupas irgi sąjungininkavo su rygiečiais ir jam karūną, pagal Rabikauską, pagamino rygielis auksakalys. Prie pirmo Lietuvos vyskupo veikė vokiečiai pranciškonai. Pirmieji pranciškonai pastatė ir šventovę Vilniuje vokiečių šventovių pavyzdžiu.

Su Mindaugo krikštu užsimezgusiai krikščionybei Lietuvoje nebuvo lemta įleisti gilesnių šaknų. Su ja nepasibaigė teritorinių kunigaikštų bei feodalų rungtybės bei jų priešinimasis Mindaugui. Tuo metu Žemaičių kunigaikštis Treniota ir Nalšios kunigaikštis Daumantas susimokė ir nužudė Mindaugą (1263 m.). Su jo mirtimi žuvo ir prasidėjusi krikščionybė Lietuvoje. Kryžiuočių ordinas nesiliovė puldinėjęs Žemaitijos, siekdamas ją prisijungti.

Žemaičių sugebėjimas apsiginti nuo besikartojančių kryžiuočių išpuolių rodo juos buvus stipriai organizuotą visuomenę su vadais, pajėgusiais atremti priešų puolimus. Daugiausia puolimų minima 1345-1382 m. Kėstučio valdymo metu. Pasak Rabikausko, per šiuos 37 metus 66 puolimai padaryti iš Prūsijos ir 30 — iš Livonijos. Lietuviai gynėsi nuo ordino ir jo talkininkų puolimų, atsitverdami medžių kamienais ir jų šakomis. Užtvaros tęsėsi dešimtimis kilometrų ir sudarė miniatiūrines kinų sieną, kaip ją pavadino P. Rabikauskas.

Ilgai trukusios terionės Žemaičiuose tapo pakitusiose aplinkybėse derybų objektu tarp D. Lietuvos kunigaikštijos ir ordino. Pradžią davė Jogaila už jam suteiktą pagalbą kovojant su Kėstučiu ir Vytautu. Jis pažadėjo perleisti vokiečiams Žemaičius nuo Dubysos iki Baltijos jūros. Dovanojimas pakartotas 1382 m. ir dar kartą paties Vytauto 1392 m. Salyno sutarties „amžinoje taikoje“. Ir dar kartą dovanojimas patvirtintas Raciono taikoje. Šiuo atveju pats Vytautas vertė žemaičius pasiduoti vokiečiams, nors jie protestuodami šaukė Vytautui

iš miškų, jog nenori priklausyti „bjauriems vokiečiams“/„vacis ahriddis“. Tik 1409 m. įvykęs žemaičių sukilimas privertė ordino statyinius pasitraukti už Nemuno.

Pasak Hellmanno, Bazelio susirinkimas atvykusiems žemaičių delegatams su skundu prieš ordiną, įteikė tokį nutarimą:

„Žemaičiai priklauso Romos imperijai ir neturi nieko bendro su kryžiuočiais. Jie gali priklausyti savo vyskupams ir klebonams“. Vilniaus ir Lvovo vyskupai gavo paliepimą vykti žemaičių krikštyti. Rudenio 1416 m. jie jau buvo Žemaičiuose ir skubiai krikštijo gyventojus. Pirmą bajorus su šeimomis. Krikštas greitai vyko. Apie jį rašė pats Jogaila susirinkimui 1417 m. gruodžio 2 d.

Atvyko ir Konstantinopolio susirinkimo delegacija. Vytautas priėmė ją Kaune, įsteigė vyskupiją Medininkuose, pakeltuose į miesto rangą (ci-vitas). Pirmu vyskupu įšventintas Motiejus Trakiškis, kilimo vokiečių iš Livonijos, kalbėjęs lietuviškai. 1418. II. 1. popiežius patvirtino vyskupiją. Su Žemaičių vyskupijos įsteigimu Lietuva gavo ilgiausiai tvėrusią sieną Europoje, net iki 1924 m.

P. Rabikauskas apie Bazelio susirinkimą neužsiminė. Jis kalbėjo tik apie Konstancos susirinkimą, kuris siuntė delegatus į Žemaitiją. Bet krikšto vyksmas Rabikausko ryškiau ir sudėtingiau aprašytas kaip Hellmanno. Rabikauskas rašo apie visų krikštijamųjų panarinimą. Autorius spėlioja, kad bent du trečdaliai žemaičių galėjo būti legatų pakrikštyti.

Lenkybės įtaka

Lietuva gavo krikštą sąjungininkaudama su Lenkija ir iš jos gavo katalikiškos formos krikščionybę. Kadangi anais viduramžių laikais kultūra buvo įkvepta krikščionybės, tai iš Lenkijos perimta turėjo lenkiškumo požymi. Lenkų kalba skverbėsi į Lietuvos tikinčiuosius. Pamaldos joje viener kitur buvo lenkiškos, ir lenkų kunigų laikomos. Aukštesnysis bajorų luomas sekė lenkais dvasininkais ir lenkėjo. Bažnytinė lenkiška kultūra tapo jiems masalu, atitraukusiu nuo lietuviškos liaudies.

Paveikl lenkiška kultūra pasirodė ir miesčionijai, iškilusiai maždaug nuo XVI š. Tad miestai, kaip Vilnius, Kaunas ir daug mažesnių, irgi lenkėjo. Ką jau kalbėti apie baudžiauninkus valstiečius — jie, priplakti prie fizinio darbo, sunkiai galėjo išvengti lenkybės. Ji traukė ir juos.

Lenkybė paveikė ir pačią D. Lietuvos kunigaikštiją. Jos sostinė Vilnius su artimesnėmis apylinkėmis sulenkėjo. Tik per tautinį atgimimą kilo lietuviuose reakcija prieš lenkybę, ir net Vilnius susidėjusiomis aplinkybėmis atgavo turėtą D. Lietuvos kunigaikštijos sostinės vardą. Su šiuo vardu jis palieka ir šių dienų okupuotoje Lietuvoje.

Poetas HENRIKAS NAGYS skaito savo kūrybą Toronto Lietuvių namuose surengtoje poezijos ir muzikos popietėje 1988 m. vasario 21 d. Ją surengė kultūrinė Lietuvių namų komisija
Nuotr. St. Dabkaus

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Broniaus Jonušo stipendija
lituanistiką studijuojančiam jaunuoliui šiemet bus paskirta jau vienuoliktą kartą. Metinę \$1.000 stipendiją 1976 m. vasario 12 d. Omahoje mirusio dirigento ir kompozitoriaus Broniaus Jonušo atminimui yra įsteigusi velionies našlė Emilija Jonušienė. Pernai stipendija, padidinta iki \$1.500, buvo paskirta Čikagoje gyvenančios Polikaičių šeimos jaunimui — Audriui, Dariui ir Rimai Polikaičiams. Kandidatai šiemetinei stipendijai prašymus su kurios nors žinomos lietuvių organizacijos rekomendacija turi atsiųsti iki š. m. birželio 15 d. šiuo adresu: Broniaus Jonušo stipendija, 9927 Devonshire, Omaha, NE 68114, USA. Vienuoliktąją Br. Jonušo stipendiją paskirs specialii vertintojų komisija, pirmenybę duodanti jaunuoliams, kurie aktyviai reikiškiai lietuviškose jaunimo organizacijose.

Tradicinę lietuvių dailės parodą
Vasario 16 šventei beveik kasmet surengia JAV LB Niujorko apygarda. Skirtinga buvo šiemetinė jau XV-jį dailės paroda, įvykusi sausio 30-31 d.d. Bruklne, Kultūros židinyje, susieta su Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo septyniadesimtmėčiu. Mat ji turėjo atspindėti Lietuvos dailininkų laimėjimus nepriklausomybės metais, palikusius tvirtus pagrindus tolimesnei kūrybai okupacijose, tėvnyje ir išeivijoje. Nemažai tokių kūrinių buvo gauta iš Adomo Galdiko galerijos prie Kultūros židinio. Iš viso parodai buvo surengta 80 darbų, apėmusių 43 lietuvių dailininkus nuo Adomo Varno iki šiemet Niujorke studijas baigiančio Arūno Bukausko. Atidaryman susirinkusius tautiečius rengėjų vardu pasveikino LB Niujorko apygardos pirm. Aleksandras Vakselis.

Parodą atidarė generalinis Lietuvos konsulas Anicetas Simutis, apie senuosius dailininkus ir jų kūrinius kalbėjo Paulius Jurkus. Tradicines premijas paskyrė vertintojų komisija — Leonardas Andrieus, Paulius Jurkus, Elena Kepalaitė ir Aleksandras Vakselis. Jas laimėjo: LB Niujorko apygardos \$200 — dail. Albinas Elskus už mozaikų „Projektus“, LB Bushwicko apylinkės \$100 — dail. Algis Šalpusas už savo kūrinių „Nuo saulės“, Niujorko Šaulių \$100 — skulptorius Vytautas Kašuba už „Vytauto Didžiojo antspaudą“. Parodos rengėjai nusiskundžia, kad sumažėjo ir premijų skaičius, ir joms skiriama suma, tampanti tik simboliniu dailininko pagerbimu.

Lietuvių rašytojų draugijos
1987 m. \$2.000 literatūros premiją paskirs valdybos Čikagoje sudaryta vertintojų komisija: Julija Švabaitė-Gylienė, Aušra Liulevičienė, dr. Alfonsas Šešplaukis-Tyruolis, Juozas Toliušis ir Nijolė Jankutė-Užubalienė. Autoriai arba leidėjai prašomi iki š. m. gegužės 1 d. atsiųsti po penkis egzempliorius 1987 m. išleistų dailiosios literatūros knygų A. Liulevičienės „Draugo“ adresu: 4545 West 63rd Street, Chicago, IL 60629, USA. Paskutinė išsiuntimo data — 1988 m. gegužės 1 d. Komisija svarstys tik atsiųstas knygas. Metinės \$2.000 premijos mecenatas — JAV lietuvių fondas.

Penkiasimtuojų koncertu N. metų išvakarėse šešiolikmetės veiklos sukaktį paminėjo etnografinis Vilniaus konservatorijos fakultetų Klaipėdoje ansamblis „Vorusnė“, vadovaujamas docentės Audronės Kaukienės. Į sukaktuvinį koncertą buvo pakviesti visi buvusieji ansamblio dalyviai, kai kurie jau turintys savus ansamblius. Sukaktuviniame koncerte buvo atlikta literatūrinė etnografinė kompozicija „Lietuviniškai“. Po koncerto „Vorusnės“ ansamblio dalyvių prisiminimų vakaras su žaidimais ir šokiais įvyko „Laumės“ kavinėje.

Medicinos ir farmacijos istorijos muziejus, atidarytas Kaune, įsikūrė atnaujintame dviejų aukštų XVI š. pastate Rotušės aikštėje. Muziejuje sutelkti rodiniai pasakojai apie medicinos mokslo raidą Lietuvoje, supažindina su buvusio Kauno universitetų medicinos fakulteto ir Kauno medicinos instituto pedagogine bei moksline veikla, žymiausiais Lietuvos medikų laimėjimais. Muziejaus fonduose jau yra apie 10.000 rodinų, kuriuos ateityje papildys Lietuvos medikų sukurti saviti prietaisai ir instrumentai, farmacijos įmonių išleidžiami vaistai, medicininė literatūra.

Vilniaus operos ir baletu teatras sausio 16-23 d. viešėjo Varšuvoje. Didžiajame teatre vilniečiai lenkams suvaidino septynis atsitęto repertuaro spektaklius: operoms atstovavo V. Klovos „Pilėnai“, V. Bellinio „Norma“, G. Verdzio „Otelas“, G. Puccinio „Madame Butterfly“, baletams — H. Liovenšoldo „Sildidė“, P. Čaikovskio „Miegancioji gražuolė“, L. Delibo „Kopelija“. Išvykose dalyvavo dirigentai J. Aleksa, R. Geniušas ir V. Viržonis, operos solistai — I. Milkevičiūtė, N. Ambrazaitytė, G. Apanavičiūtė, V. Šikaitė, V. Noreika, E. Kaniava, B. Tamašauskas, G. Griogorianas, baletu solistai — N. Beredina, L. Bartusevičiūtė, A. Gineitytė, J. Valeikaitė, P. Skirmantas, A. Semionovas.

Antroji respublikinė medalių paroda, surengta Vilniaus mokslo muziejuje, susilaukė 47 dalyvių, sutelkusių apie 300 medalių. Medalių kūrėjas išjudino pirmoji paroda 1984 m. Po jos medaliais susidomėjo ne tik skulptoriai, bet ir grafikai, tapytojai, keramikai bei kitų specialybių dailininkai. Kau-no parodų rūmuose dabar nuolat veikia grupinės ir asmeninės lietuvių bei kitų tautų medalininkų parodos. Antrojoje respublikinėje medalių parodoje Vilniuje buvo įamžinti lietuvių literatūros klasikais, rašytojai, menininkai ir kultūrininkai, architektūros bei kultūros paminklai. Parodos lankytojų laukė ypač daug Maironio atminimui skirtų medalių. Mat jo 125 metų gimimo sukaikčiai buvo paskelbtas medalių konkursas. Medalių kūrėjai šį kartą nesiribojo vien tik liejimo technika, bet panaudojo ir galvaninę elektros srovę. Medaliai susilaukė žymiai meniškesnio šrifto, įvairesnio stilistinio bruožo. Dr. Vinco Kudirkos medalių sukūrė Gediminas Karalius, Šatrijos Raganos — Antanas Olbutas, Kristijono Donelaičio — Rimantas Daugintis, Antano Strazdo — Romas Inčirauskas, Povilo Višinskio — Petras Gintalas, Žemaitės — Skaitė Žilienė. Suvenyriniai J. Raupelytės, A. Balevičiaus, T. Janovos, V. Ledo, A. Purio medaliai buvo skirti Druskininkams, Utenai, Alytui, Vilniui, Trakams. Medalius poetams Maironiui ir Vytautui Mačerniui buvo sukūręs skulptorius A. Zukauskas. Kas treji metai rengiama baltiečių dailininkų medalių paroda įvyks Vilniuje 1989 m.

Klaipėdietis fotografas Bernardas Aleknavičius jau apie tris dešimtmečius domisi K. Donelaičiu ir jo kūryba. „Metus“ jis kadaise svajojo iliustruoti gamtovaizdžių nuotraukomis. Medžiagą telkė lankydamasis Tolminkiemyje, bendradarbiaudamas su literatūros kritikais, vertėjais, dailininkais. Paskatintas K. Donelaičio palikimo puoselėtoju, B. Aleknavičius sukūrė ciklą įdomių portretinių nuotraukų. Klaipėdoje veikianti vidurinė K. Donelaičio mokykla surengė jau trečią B. Aleknavičiaus nuotraukų parodą „Donelaitis ir mes“. Jos nuotraukas jis padovanojo memorialiniam K. Donelaičio muziejui toje mokykloje. „Minties“ leidykla 275-tąją K. Donelaičio gimimo metinių proga žada išleisti B. Aleknavičiaus nuotraukų albumą.
V. Kst.

PRISIKĖLIMO
PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414

KASOS VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 8.00 v.v.; šeštadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 1.00 p.p.; sekmadieniais nuo 9.00 v. ryto iki 12.30 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: Sekmadieniais nuo 9.30 v. ryto iki 1.00 v.p.p.

MOKA UŽ:	IMA UŽ:
90-179 d. term. ind. 7 1/4%	Asmenines paskolas
180-364 d. term. ind. 7 1/4%	nuo ..... 11 %
1 metų term. indėlius 7 1/2%	Sutarties paskolas
2 metų term. indėlius 7 1/4%	nuo ..... 11 %
3 metų term. indėlius .... 8 %	Nekiln. turto paskolas:
1 metų GIC-met. palūk. 9 1/4%	Su nekeičiamu nuosimčiu
2 metų GIC-met. palūk. 9 1/4%	1 metų 10 1/4%
3 metų GIC-met. palūk. .... 10 %	2 metų 10 3/4%
1 metų GIC-met. palūk. 8 1/2%	3 metų ..... 11 %
RRSP ir RRIF (pensijos) .. 8 %	Su keičiamu nuosimčiu
RRSP-1 metų term. ind. ... 9 1/4%	1, 2 ir 3 metų 9 3/4%
RRSP-2 metų term. ind. ... 9 1/2%	
RRSP-3 metų term. ind. ... 10 %	
Specialią taup. s-ą 7 1/4%	<i>Draudžiamas asmenines ir sutarties paskolas iki \$15,000 ir narių gyvybę iki \$2,000 už santaupas laikomas šerų, čekių ir taupymo sąskaitose.</i>
Taupomąją sąskaitą ..... 6 %	
Kasd. pal. taupymo sąsk. 7 1/2%	
Kasd. pal. čekių sąsk. iki ... 5 3/4%	

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir mortgiculus iki 75% (kainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaides (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neiname mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamus (valias sąskaitas).

AKTYVAI virš 35 milijonų dolerių

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

STEPHAN'S FURS 406 Roncesvalles Ave.
2239 Bloor Street West. Telefonas 536-5936
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai. Telefonas 762-7775

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ
MARGIS DRUG STORE
JOHN V. MARGIS, Phm. B.
408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944
PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS
PENSININKAMS 15% NUOLAIDA NUO VISKO (ISSKYRUS CIGARETES)
NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS
MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS SKAITYTUVĄ (KOMPIUTERĮ)

A.P. GOMES Real Estate & Insurance Ltd.
1567 Dundas St. W. Toronto, Ontario
Perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę visada Jums sąžiningai patarnaus
Antanas Bliūdžius Telefonai: 531-1191 namų 537-2291

AUTOMOTIVE FIBER
AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS
Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas: sąžiningas darbas, pigios kainos.
Savininkas – RICHARDAS KYBARTAS,
22 BELVIA ROAD, Etobicoke, Ont. M8W 3R3 Telefonas 252-8863

WOODBRIDGE, 3772 kvadratinį pėdų dydžio, dviejų aukštų, 4 miegamųjų geras namas, 60 pėdų sklypas, šeimos kambarius su išėjimu, du židiniai ir daug kitų patogumų. Kaina – \$449,000.
PIETINIAE ETOBICOKE, atskiras dviejų miegamųjų vienaaukštis su atskiru įvažiavimu, naujai atremontuotas namas. Kaina – \$157,500.
MISSISSAUGOS CENTRE, dviejų aukštų, 3 miegamųjų, pusiau sujungtas namas, privatus įvažiavimas, iš virtuvės išėjimas į aptvertą kiemą. Kaina – \$149,900.
ANTANAS GENYS
an independent member broker
RE/MAX professionals inc. Realtor
1 east mall crescent etobicoke, ontario M9B 6G8 **232-9000** res: 231-2839

P. ir T. SERVICE CENTRE GARAŽAS
2537 Wharton Glen Ave., Mississauga, L4X 2A8, telefonas 279-4371
Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylia, sukli kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way.
Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniskus pataisymus.
Savininkas J. Tamošiūnas

Greitas ir tikslus patarnavimas!
DRAUDA
gyvybės, automobilių, gaisro atveju, nuomininkų turto, verslo ir komercijos
Juozas Eimis Ramas
Tel. 364-5081, namų 766-5857
Allstate Simpson's, 176 Yonge St., Toronto, Ont., M5C 2L7 (Queen & Yonge)
Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

PRANEŠIMAS JAUNIMUI

Toronto lietuvių namų švietimo fondo "Labdara" (sutrumpintai "Fondas") stipendijų paskirstymo komisija duos stipendijas-premijas jaunimui

TIKSLAS

Remti stipendijomis studijuojantį jaunimą, skatinti premijomis lietuvių kalbos ir kultūros pažinimą, ugdyti jaunosios kartos dalyvavimą visuomeninėje-kultūrinėje veikloje ir remti visa tai, kas tarnauja lietuvių išeivijos siekiams.

KVALIFIKACIJOS

Komisija, skirstydama stipendijas-premijas, atsižvelgs į šias sąlygas: a. turi būti lietuvių arba lietuvių kilmės, b. studijuojantieji aukštesniose mokyklose institucijose, c. Vasario 16 gimnazijos Vokietijoje mokiniai, d. lituanistinių kursų ar institucijų studentai, e. lituanistinių mokyklų mokytojai bei studentai, studijuojantys lietuvių kalbą ir jos dėstymo metodiką, f. TLN nariai arba jų šeimos nariai (turi pirmenybės

privilegijas). Neatsiradus tinkamų kandidatų, likusieji pinigai bus perkelti į sekančių metų sąskaitą arba paskirti premijomis už konkursinius rašinius. Prašymą rašant, svarbu duoti kuo daugiau žinių apie save, studijas ir pažymius, lietuvišką veiklą bei dalyvavimą lietuviškose organizacijose. Dėl smulkesnių informacijų skambinti J. V. Šimkui 231-9425 Toronte. Prašymus siųsti: Švietimo fondas, 1573 Bloor St. West, Toronto M6P 1A6, Canada arba palikti LN raštinėje ne vėliau kaip kovo 13 d.

Stipendijos bus įteiktos metiniame Toronto Lietuvių namų susirinkime kovo 27 d. Jei yra neįmanoma jame dalyvauti, prašoma raštiškai įgalioti kitą asmenį.

TLN švietimo fondo "Labdara" komisija

Jaunieji vadovauja sportininkams

SIGITAS KRAŠAUSKAS

Toronto sporto klubų "Vyčio" ir "Aušros" sportinės veiklos laiko tarpais nuo jų įsisteigimo ("Vytis" 1948, "Aušra" 1955) iki šių dienų paliko žymius pėdsakus sportiniame Š. Amerikos lietuvių gyvenime.

Vytiečiai pirmieji davė idėją Š. Amerikos lietuvių metinėms žaidynėms, 1951 m. suorganizuodami pirmąją, tada pavadintą olimpiados vardu, sporto šventę. "Vyčio" krepšininkai 1953, 54, o "Aušros" 1982, 83, 84 ir 1986 yra laimėję Š. Amerikos lietuvių meistrų vardą. Tai, kas buvo pasiekta kitose sporto šakose, šios apimties rašinyje neįmanoma suminėti. Pažvelgę į 25 metų veiklos (1948-1973) "Vyčio" klubo ir "Aušros" 15 metų (1955-1970) leidinius, bei "Išieivijos lietuvių sportas 1944-1984" veiklą, rasime išsamiai aprašytą šių dviejų klubų sportinę veiklą. Tai perskačius galima susidaryti pilną vaizdą apie laimėjimus varžybiniame ir organizaciniame srityje.

Kaip gyvenimo raidoje įprasta (asmuo, organizacija, verslas), vyrauja momentai, ir grafinė kreivė niekad neturi nuoseklumo. Ji kyla, sustoja, smunka žemyn ir vėl atsigauja. Taip yra atsitikę šių dviejų sporto klubų gyvavimo eigoje. Vyresnieji entuziastai vadovai pavargę, ir amžius pradėjo slėgti jų buvusius stiprius pečius, o jaunesnieji vis nesiryžo kibti į darbą, pakeisti vyresniųjų. Įvyko stagnacija ir varžybiniame, ir organizaciniame srityje. Tačiau dabar pradėtas stiprus atbudimas, žadantis šių dviejų sporto klubų gyvavimo pratęsimą.

Prieš kelerius metus aušriečiai subruzd organizuoti pačių jaunaisiu krepšininkų grupę. Surinko gausų būrį jaunučių, kuriems pradėjo vadovauti. Dabar dirba su jais Rimas Miečius, jaunas, buvęs geras krepšininkas, išėjęs Čikagos "Neries" mokyklą krepšinio brendimo laikotarpyje. Jam talkina Ramūnas Underys, taip pat Čikagoje subrendęs krepšinio žaidėjas ir organizatorius. Atrodo, kad sekasi, nes šių vadovų, jaunučių, ir tėvų tarpe vyrauja gera nuotaika bei entuziazmas. Šie jaunieji žaidėjai suskirstyti į dvi amžiaus grupes, kurių vyresnieji (14-16) jau dalyvavo ŠALFASS žaidynėse Detroitje, o 1987 m. iš Niujorko parsivežė vicemeisterio titulą.

Vytiečiai prieš metus taip pat sukruto. Veterano krepšinio klubo Mamerto Duliūno, jo sūnaus Richardo ir Andriaus Klimo, taip pat jaunesnės kartos gerų krepšininkų priežiūroje 35 berniukai ir mergaitės, (5-15 metų) mokosi krepšinio pagrindų. Jaučiamas irgi darnus bendradarbiavimas tarp trenerių, jaunimo ir tėvų.

Šių dviejų klubų krepšinio treniruotės vyksta Prisiškėlio parapijos salėje, nors šeiminkai čia yra aušriečiai. Padėką priklauso mūsų visų gerbiama Prisiškėlio parapijos klebonui kun. Augustinui Simanavičiui, OFM.

"Aušros" ir "Vyčio" klubų valdybos, irgi jaunosios kartos rankose. "Aušros" klubui vadovauja Algis Malinauskas, buvęs iškilus "Aušros" ir ŠALFASS lengvaatletis ir geras bei sumanus organizatorius, sporto vadovas Rimas Miečius, Ramūnas Underys ir visa eilė kitų. "Vytis" metiniame klubo narių susirinkime 1988 m. sausio 31 d. irgi pasuko naują linkmę, atiduodamas klubo vadovybę jaunesiems (pirm. Rimas Sonda, Richardas Duliūnas, Andrius Klimas, Edis Stravinskas, Margareta Zaleskienė ir Gintas Sendzikas). Čia yra nemažai patyrimo ir noro dirbti. Tarpusavio santykiai tarp šių dviejų klubų yra draugiški. Lieka tik sveikinti ir palinkėti sėkmės abiem mūsų atžalyno auklėjimo baruose. Negalima nesuminėti sporto klubo "Jungtis". Šio klubo istorija trumpa, tačiau jis spėjo užimponuoti sportu besidominčią visuomenę. 1981 m. susiorganizavusi ledo ritulio komanda Toronto lyg ir paskatino sukurti kitus

AMERIKOS MIESTUS. ATSIDRADA VISA EILĖ KOMANDŲ, ISIJUNGĖ Į ŠALFASS

ir buvo pradėti rengti metiniai turnyrai. Šis Toronto ledo ritulio klubas praplėtė veiklą, suorganizuodamas muštuko (soft ball) bei kėgliavimo sekcijas. Padidėjus veiklai ir apimčiai, vadovai nutarė pakeisti klubo vardą į Toronto lietuvių sporto klubą "Jungtis", kuriam vadovauja sumanus darbuotojas Rimas Kuliasas ir visa eilė kitų jaunosios kartos atstovų, iš kurių pažymėtina energingoji Audra Danaitytė. Toronto lietuvių golfo klubas

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

jos atstovai Montrealyje. Jie žada kreiptis į Kanados teismus. Mat lig šiol būdavo laikomasi principo visiems privačiomis nario mokesčio nepaaukoti politiniams reikalams, kuriuose tos pačios unijos nariai dažnai turi skirtingas nuomones.

Kanados paštininkų unija su savo vadu J. C. Parrotu taipgi stengiasi sustabdyti Kanados pašto skyrių perdavimą didžiosioms valdžioms bei kitų reikmenų krautuvėms. Mat Kanados paštininkų valdžininkai atlyginimas savuose skyriuose yra \$13.25, o krautuvės tą darbą atliekantiems savo tarnautojams moką tik apie \$6. J. C. Parrotas nori, kad ir krautuvėms perduotuose pašto skyriuose jų tarnautojams būtų mokama \$13.25. Kanados paštą dalį savo skyrių perduoti krautuvėms priverstė unijai išskirti didelį atlyginimą ir brangūs priedai, dėl kurių neįmanoma višišiai pašalinti deficito. Tuo tarpu krautuvėms tarnautojos yra laimingos pašto skyrių gaudamos po \$6 už darbo valandą. Kova dėl tų atlyginimų dabar vyksta teismuose tarp savo skyrius krautuvėms perduodančio pašto ir paštininkų unijos. Pastaroji nori išlaikyti tą patį atlyginimą ir, atrodo, įsijungti privačiose krautuvėse atidaryto pašto skyriaus tarnautojus ir tarnautojas.

Paskutinieji Kanados pašto užsakymo tyrimo duomenys liudija, kad vis dar nėra laiku įvykdomas laišku pristatymas pagal numatytą planą. Laiškai tame pačiame mieste adresatą turėtų pasiekti per dvi dienas. Visos Kanados mastu tas planas tėra įgyvendintas 83%. Paštas yra įsipareigojęs laiškus tarp didesniųjų tos pačios provincijos miestų pristatyti per tris dienas, o tarp didžiųjų miestų visoje Kanadoje – per keturias dienas. Nustatytu laiku tarp provincijos miestų

adresatus dabar pasiekia tik 79% laišku, tarp Kanados miestų – 85%. Liūdniausia, kad tokiuose tyrimuose viskas matuojama tik pirmos klasės laiškais, lyg kad jie būtų svarbiausia ir vienintelė pašto siunta. Net ir tų pirmos klasės laišku negalima vertinti tuo pačiu masteliu. Juk yra svarbių ir nesvarbių laišku, nereikalaujančių ypatingo skubumo. Už pastaruosius yra svarbesni antrąją pašto klasę siunčiami laiškačiai, dėl kurių nepavėluoto pristatymo niekas nesuka galvos, išskyrus leidėjus ir skaitytojus.

Tokie laikraščiai kaip pamestinukai, pačių leidėjų suskirstyti ir sudėlioti į Kanados pašto maišus, ilgai nepajudinti guli pašto sandėliuose, nes juk pirmiausia reikia aptarnauti laiškus, turinčius nustatytą pristatymo terminą. Pašto statistikai nesvarbu, kada tie laikraščiai pasiekia skaitytojus. Seniau ir laikraščiai ir užjūrius skrisdavo lėktuvais, o dabar plaukia laivais, nors kasdien ir tolimus užjūrius skrenda tūkstančiai lėktuvų. Kanados paštas, taupydamas lėšas ir kovodamas su nuolatiniu deficitu, iš oro pašto išbraukė spaudinius numatytas "Printed Matter" siuntas. Jeigu nori, dėk laikraštį į voką ir siųsk oro paštu kaip pirmos klasės laišką. Paštui nesvarbu, kad laiškas nedaug sveria, o laikraštis gerokai daugiau. Keista, kai iš V. Vokietijos vis dar lėktuvais atskrenda "Drucksache" siuntos, turinčios tą pačią reikšmę, kaip ir mūsų "Printed Matter"...

Pajieškojimas

1925 m. iš Lietuvos, Čerkusų k. Kėdainių aps., išvyko Amerikon Jonas Poškus ir du jo sūnūs – Kazimieras ir Aduletas. Jų įieško Eugenija Poškienė, Alfonso Poškaus žmona iš Kėdainių, dabar esanti V. Vokietijoje. Adresas: Eugenija Poškienė, Hauptstr. 30-32, D-6140 Bensheim, W. Germany.

A+A VINCUI BUDININKUI

Amerikoje mirus,

žmonai TEOFILAI, dukroms ONUTEI PULKAUNINKIENEI, MARYTEI, ALDONAI ir jų šeimoms, nuoširdžią užuojautą reiškia –

Kanados Lietuvių Bendruomenės Oakvillės apylinkė

A+A ANTANUI POŠKUI

mirus,

žmoną PETRONELE, dukrą BIRUTĘ, sūnų KESTUTĮ su šeimomis nuoširdžiai užjaučiame –

Sofija Tumosenė

Liudas ir Genė Vyšniauskai

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:

7 1/4% už 90 dienų term. indėl.
7 1/4% už 6 mėn. term. indėlius
7 1/2% už 1 m. term. indėlius
7 3/4% už 2 m. term. indėlius
8 % už 3 m. term. indėlius
9 1/4% už 1 m. GIC invest. pažym.
9 1/2% už 2 m. GIC invest. pažym.
10 % už 3 m. GIC invest. pažym.
8 % už pensijų planą (variable rate)
9 1/4% už 1 m. term. pensijų planą
9 1/2% už 2 m. term. pensijų planą
10 % už 3 m. term. pensijų planą
8 % už pensijų fondą – RRIF (variable rate)
6 % už taupymo s-tas
5 1/4-7% kasd. palūkanų sąskaita
7 1/2% virš \$10,000 kasd. pal. sąsk.
5 3/4% už kasd. pal. čekių sąsk.

IMA:

už asmenines paskolas nuo 10 1/2%
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):
su nekeičiamu nuosimčiu
1 metų 10 1/2%
2 metų ..... 11 %
3 metų 11 1/4%
(fixed rate)
su keičiamu nuosimčiu
1, 2 ar 3 metų 9 3/4%
(variable rate)

Asmenines paskolas duodame iki \$65,000 ir mortgiculus iki 75% (kainoto turto). Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgiculai.

AKTYVAI virš 65 milijonų dolerių

Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydį, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$15,000. Nemo-kamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama pinigines perlaides, kelionės čekiai (American Express).

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 3.30 v. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 8 v. vakaro; šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6
Telefonas 532-1149

A. W. GARBENS REAL ESTATE INC.

121 Willowdale Ave., Suite 106, Willowdale, Ont. M2N 6A3.
Telefonai: 225-5699 arba 489-1543

Nekilnojamo turto įstaiga, tarnaujanti tautiečiams nuo 1951 metų. Lietuviams nuolaida namo pardavimo atveju. Alfonsas Garbenis, sn. (tėvas) ir Alfonsas Garbenis, jn. (sūnus) – s a v i n i n k a i

Namų įkainojimo skyrius
HURONIA PROPERTIES APPRAISALS LIMITED
25 Pineneedle Dr. P.O. 174, Aurora, Ontario L4G 3H3
Telefonas (Toronto linija) 773-6480

ALFONSAS W. GARBENIS, jn., B. Econ. CRA, SRA, kvalifikuotas įkainotojas nuosavybių – mortgicijų, palikimų, investicijų, (V. Day Capital Gains) ir patarėjas kituose nekilnojamo turto reikaluose.

KINGSWAY NATIONAL REAL ESTATE LTD., REALTOR,
1614 Bloor St. West, Toronto, M6P 1A7
(Arti Toronto Lietuvių namų)

PERKANT – PARDUODANT NAMĄ AR KOKIĄ NEKILNOJAMĄ NUOSAVYBĘ, VISADA JUMS SĄŽINGAI IR DRAUGIŠKAI PATARNAUS

STASYS JOKUBAITIS.
30 metų patirtis vakarų Toronto ir High Parko rajonuose.
KINGSWAY NATIONAL
THE SIGN OF DISTINCTION
Tel. 535-2331 arba 537-2869

RE/MAX
renown realty ltd., realtor
an independent member broker

daiva t. dalinda, B.A.
associate broker

4887 dundas street west
islington, ontario M9A 1B2
res: 767-0999 **232-2322**

DEŠIMTIES METŲ PATYRIMAS
NEMOKAMAS NAMO ĮKAINOJIMAS

Sąžiningas, konfidencialus patarnavimas
Parduodant, perkant ar tik norint informaciją apie nekilnojamas nuosavybes prašom man paskambinti

Justinas Raškauskas

624-6336 namų 897-0068
allan BROWN ALLAN BROWN REAL ESTATE (Ont.) LTD., REALTOR
Toronto & Mississauga Real Estate Board
4078 Dixie Rd., Mississauga, Ont. L4W 1M4

TOTAL TRADES RENOVATING

151 Carlingview Dr., Unit 5, Rexdale, Ontario
• atlieku visus elektrinius darbus — namų, istaigų, įmonių
• parduodu ir įrengiu namų šildymo ir vėsinimo sistemas
• įrengiu aliumininius gaminius — lauko sienas, langus, duris, vėidrodžius
• atlieku pagrindinius namų remontus — prausyklų, rūšių, padidinu namus, verandas
• uždengiu naujus stogus, išlieju įvažiavimus (driveways)
Bob (Gintas) Artickonis 674-1068

Metinis "PARAMOS" kredito kooperatyvo narių susirinkimas

įvyks š. m. kovo 20, sekmadienį, 3 v.p.p., Toronto Lietuvių namuose.

Narių registracija prasidės 2 valandą po pietų. Prašome atsinešti nario knygtutes.

VALDYBA

"Paramos" kredito kooperatyvo valdyba praneša, kad yra sudaryta nominacinė komisija rinkimams kovo 20 dieną į valdomuosius "Paramos" organus.

Nominacinė komisija yra šios sudėties:

Gintas Berius
Stasys Grigaliūnas
Birutė Jankauskienė

Kandidatus gali siūlyti du pilnatiesiai "Paramos" nariai, gavę raštišką siūlomą kandidato sutikimą. (Siūlymo formos galima gauti "Paramos" raštinėje). Siūlymus, adresuotus nominacijos komisijai, siųsti "Paramos" raštinėn arba įteikti prieš susirinkimą.

VALDYBA

"IBM-COMPATIBLE" mikro-kompiuteriai ir "software"

Patikimi gaminiai. Kvalifikuotas patarnavimas. Savininkas — R. V. Smolskis, B.A.

"REAL TECHNOLOGIES" Tel. (416) 270-2583

T. ir T. SERVICE CENTRE GARAŽAS

1814 Berke Rd. Mississauga L4X 1M7
Telefonas: 625-0707 Savininkas — Tom Thompson

Sigita Štuopienė atidarė KIRPYKLĄ,

aptarnaujančią moteris, vyrus ir vaikus Sigi's Hairlines

3186 Dundas St. West, (du blokai į rytus nuo Runnymede)
Šeštadieniais pageidautina iš anksto susitarti dėl priėmimo laiko
telefonu 769-1894. Pirmadieniais uždaryta.

"AUDRA TRAVEL" PRANEŠA,

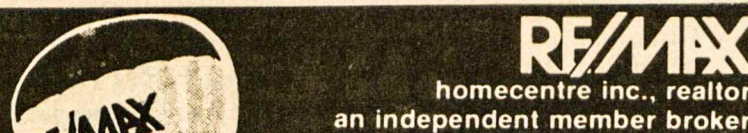
kad kiekvieną penktadienį (vasaros metu pirmadienį ir penktadienį) kursuoja "Audros" autobusas ruožu Toronto-Montrealis. Išvyksta iš Toronto 9 v.r., nuo "Audra Travel", 2100 Bloor St. W., atvyksta į (Mirabel) Montrealį 15 v. Išvyksta iš (Mirabel) Montrealio 16.30 v., atvyksta į Torontą 22.30 v. prie "Audra Travel" 2100 Bloor St. W. Kaina asmeniui į vieną pusę — \$69.00 kan., (abi puses — \$129.00. Priemoka už bagažą — \$10.00 (už vieną). Į nurodytą kainą įeina pilna keleivių bei lagaminų drauda. Kalbame lietuviškai, angliskai, rusiskai, lenkiškai, vokiškai, prancūziškai, itališkai, ispaniškai bei kitom kalbom. Užsisakykite iš anksto.

Tel. (416) 769-2500. Vietos ribotos.

MARIUS E. RUSINAS, turis septynerių metų patyrimą, patarnauja visose pensijų srityse:

- RRSP — nuo 1 iki 10 metų garantuoti pažymėjimai
- RRIF pensijų fondas
- metinė renta (Annuities) — nuo 5 iki 20 metų išmokos abiem (vyru ir žmonai) arba vienam (kitam mirus)
- įvairūs fondai (Segregated Funds) — gyvybės, sveikatos, grupinė drauda
- atstovauja visom gyvybės draudos bendrovėm
- klientų patogumui, susitarus, atvažiuoja į namus

Canada Life Assurance Company
390 Bay St. nr. 600, Toronto M5H 2Y2
Darbo (416) 868-0922, namų (416) 848-0320

birute spudas, B.A.

sales representative

BAYVIEW ir ROYAL ORCHARD BLVD. — Keturių miegamųjų, dviejų aukštų, "Tudor", \$249,500.

NETOLI PRISIKĖLIMO PARAPIJOS visai naujai atremontuotas dviejų butų po du miegamuosius namas (duplex). Naujos prausyklos, virtuvės, "skylights". Galima įrengti butą rūsyje. Kaina \$349,900.

1280 dundas street west
toronto, ontario M6J 1X7
res: 445-9469

535-2500

Pagerbdami a. a. Apolinarą Čepaitį, paaukojo "Tėviškės žiburiams": \$20 — Vilma ir Kazys Gapučiai, Stasė Sinkienė; \$10 — V. V. Vytai.

Vietoje gėlių a. a. Apolinaro Čepaičio laidotuviams Onutė ir Zigmąs Girdauskai paaukojo "Tėviškės žiburiams" \$30.

A. a. Jurgio Pūdymaičio atminimui Kęstutis Budrevičius paaukojo "Tėviškės žiburiams" \$20.

Loreta ir Petras Murauskai a. a. Angelės ir Alfonso Šmigelskių mirties metinių proga prisiminė spaudą ir paaukojo "Tėviškės žiburiams" \$50. Abu vėlonys buvo dosnūs lietuviškos spaudos rėmėjai.

A. a. dr. A. Milukaitės-Matulaitienės atminimui paaukojo "Tėviškės žiburiams" \$50 V. Kubilienė, Vida ir Algirdas Šukiai.

A. a. Vincui Budininkui, Onutės Pulkauninkienės tėvui, mirus, jo atminimui J. ir R. Žiūraičiai paaukojo "Tėviškės žiburiams" \$30.

Per Kanados lietuvių fondą Filomena ir Adomas Kantautai iš Edmontono, Alta., paaukojo "Tėviškės žiburiams" \$150 iš specialaus fondo, vėliau KLF rėmuose. Tai kasmetinė šių dosnių "TŽ" rėmėjų parama šiam savaitraščiui.

Perrinkta VLIKo valdyba

Š. m. vasario 20 d. įvyko VLIKo tarybos posėdis, kuriam pirmininkavo Lietuvos ūkininkų partijos atstovas Petras Dirda. VLIKo valdybai atstovavo VLIKo vicepirmininkai — dr. D. Krivickas ir Vytautas Jokūbaitis.

VLIKo valdybos pirmininku taryba perrinko (10-čia balsų) ilgametį VLIKo valdybos pirmininką dr. Kazį Bobelį sekančiai 3-jų metų kadencijai. Inž. A. Rudžio pasiūlytas kandidatas dr. V. Dambava gavo 4 balsus. (Lietuvių vienybės sąjūdžio atstovas A. Regis susilaikė).

Po VLIKo valdybos pirmininko perrinkimo dr. D. Krivickas pateikė, ir taryba patvirtino naują valdybą. Taip pat buvo svarstyta ir priimta VLIKo veiklos sąmata 1988 metams.

ELTA

ANAPILIO KNYGYNE GAUTA

B. Povilaitis, LIETUVOS ŽEMĖS ŪKIS 1918-1940 \$20.00.

D. Mackailienė, BERŽAS UŽ LANGO, romanas, \$15.50.

J. Keliuotis, DANGUS NUSIDĄŽO RAUDONAI — memuarai, \$17.00.

A. Paškus, KRIKŠČIONIS PSICHOLOGINĖJE KULTŪROJE \$6.25.

A. Paškus, KRIKŠČIONIS IR ŽIANDIENA \$7.00.

Rainer Maria Rilke, SAKMĖ APIE KORNETO K. R. MEILĖ IR MIRTĮ \$15.50.

Maironis, NUO BIRUTĖS KALNO \$8.00.

B. Daunoras, ČEKISTO NAUGUOSE \$10.50.

A. Rinkūnas, LIETUVIŲ LITERATŪROS KONSPEKTAI \$5.00.

K. Bradūnas, KRIKŠTO VANDU JONINIŲ NAKTĮ \$10.50.

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID

1586 Bloor Street West,

Toronto, Ont. M6P 1A7

(Prieš Lietuvių namus)

Telefonas 535-6252

Greitas patarnavimas, neaugštos kainos. Gaunami kontakto lėšiai (contact lenses).

1988 metų

EKSKURSIJOS Į VILNIŲ IR KITUS EUROPOS MIESTUS

1. Balandžio	18 — 27	4. Liepos	6 — 20	6. Rugpjūčio	17 — 31
2. Gegužės	18 — 1	5. Liepos	13 — 27	7. Rugsėjo	7 — 21
3. Birželio	15 — 29			8. Spalio	10 — 19

Ekskursijų kainos: I ir VIII — \$1775.00, II — \$2150.00, III, VI, VII — \$2425.00, IV ir V — \$2524.00, (įskaitant vizą ir draudimą. Grupės 2 — 7 Vilniuje — 6 dienos. Po Vilniaus galima važiuoti ir į kitus miestus ilgesniam laikui pagal Jūsų pasirinkimą. Užsirašyti bent 45 dienas prieš išvažiuojant ir įmokėti \$200 depozitą. Likusi suma reikalinga sumokėti bent 30 dienų prieš išvažiuojant. Tikslios kainos bus žinomos ir paskelbtos balandžio mėnesį. Smulkesnių žinių skambinti arba rašyti žemiau nurodytu adresu

V. BAČĖNAS

KENNEDY TRAVEL BUREAU LTD.

296 Queen St. W., Toronto, Ontario M5V 2A1

Visais kelių reikalais kreiptis:
V. BAČĖNAS
tel. (416) 593-0600

PRANEŠIMAS

Pranešame, kad TORONTO LIETUVIŲ NAMŲ ir "LABDARA FOUNDATION" narių metinis—visuotinis susirinkimas

šaukiamas 1988 m. kovo 27, sekmadienį, 2.30 v.p.p., Lietuvių namuose Karaliaus Mindaugo menėje, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. Dalyvaujančių registracija prasideda 1.30 valandą po pietų.

SUSIRINKIMO DARBOTVARKĖ

1. Susirinkimo atidarymas
2. Prezidiumo sudarymas: a. susirinkimo pirmininko ir sekretorių, b. mandatų, nominacijų ir balsų skaičiavimo komisijų
3. 1987 m. susirinkimo protokolo skaitymas
4. Valdybos pranešimai: a. pirmininko, b. išdėtininko, c. statybos ir remonto, d. visuomeninės veiklos, e. švietimo fondo "Labdara"
5. Revizijos komisijos pranešimas
6. Revizoriaus (auditor) pranešimas
7. Diskusijos dėl pranešimų
8. 1987 m. apyskaičių tvirtinimas
9. 1988 m. sąmatos tvirtinimas
10. Revizoriaus (auditor) tvirtinimas
11. Įstatymų papildymas
12. Valdomybų organų rinkimai: a. valdybos (5 nariai), b. revizijos komisijos (1 narys)
13. Einamieji reikalai
14. Susirinkimo uždarymas

Šiais metais į Lietuvių namų valdybą bus prirenkami penki nariai. Iš valdybos išeina: B. Jackus, A. Jankaitienė, V. Kulnys, E. Pamataitis ir V. Seniūnas. Į revizijos komisiją bus renkamas vienas narys (išeina M. Abromaitis).

Lietuvių namų valdyba siūlo, kad nariai gautų iš nominuojamo kandidato—es raštišką sutikimą. Šiam reikalui yra paruošti specialūs blankai, kuriuos nariai gali gauti LN raštinėje arba susirinkimo metu. Be to, valdyba siūlo, kad kandidatų—čių siūlytojais (nemažiau kaip du nariai) pasirašytų nominacijos blanką ir įteiktų metinio susirinkimo nominacijų komisijai.

Nariai, norintieji perleisti balso teisę kitam asmeniui, privalo laikytis korporacijų įstatymo (Corporation Act) reikalavimų ir įgaliojimus (proxy), patvirtintus jų parašus notarui (Notary Public), pristatyti į LN raštinę ne vėliau 1988 m. kovo 24 d., 10 v.r. Įgaliojimai, nepatvirtinti notaro ir gauti po minėtos datos, nebus pripažinti teisėtais. Įgaliojimų blankus galima gauti LN raštinėje.

Pastaba: Valdybos pranešimai apibūdins dabartinį slaugos namų planavimą.

Lietuvių namų valdyba

"MIRAPOL" BENDROVĖ PRANEŠA,

kad perveža keleivius iš Montrealio (Mirabel)

į Torontą ir nuo Toronto į Montrealį (Mirabel).

- ◆ Paima keleivius nuo namų ir atveža į namus. Padeda su lagaminais orauostyje.
- ◆ Kainą asmeniui į vieną pusę — \$60, į abi puses — \$110, įskaitant ir lagaminų pervežimą.
- ◆ Skambinkite tel. 297-1670, tel. 239-9411 (kalba angliskai, rusiskai ir lenkiškai).

Blyth & Company Travel

68 Scollard Street, Toronto, Ontario, Canada M5R 1G2

Telefonai: 964-0067 Toronto, 1-800-387-5603 nemokamai iš kitų

Ontario vietovių. 1-800-387-1387 nemokamai iš visų kitų provincijų.

TELEX: 06-218906 Reg. Nr. 2740365

ALGIS MEDELIS

1988 METŲ KELIONĖS Į LIETUVĄ

ypatingai prieinamos kainos, įskaitant net ir visų, oro uostų ir daugumos draudimų mokesčius (pvz. 1/2 milijono dolerių gyvybės draudim.)

Gegužės 24	— 10 naktų Vilniuje su proga pailsėti Jugoslavijoje	— \$2050
Birželio 21	— 9 naktys Vilniuje, 3 — Leningrade su galimybe nuvykti į Klaipėdą, Palangą	— \$2350
Liepos 19	— 10 naktų Vilniuje, su galimybe nuvykti į Klaipėdą, Palangą. Norintiems proga aplankyti Pragę	— \$2550
Rugpjūčio 23	— 10 naktų Vilniuje. Norintiems proga aplankyti Budapeštą	
Rugsėjo 20	— 11 naktų Vilniuje. Su proga pailsėti Jugoslavijoje	

KELIAUKITE SU MUMIS — NEAPSIVILSITE!

Sutvarkysime ar suplanuosime visus kitų kelionių reikalus — kreipkitės!

Advokatė

JOANA E. KURAS, LL.B.

kartu su advokatu Petru Šimonėliu perėmė a.a. advokato Algio Puterio bylas ir testamentus

3425 Dundas St. W., Suite 200 prie Windermere Ave.,
Toronto, Ontario M6S 2S4
Telefonas (416) 763-3362

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS, B.Sc., LL.B.

2 Jane St., Suite 500 Telefonai:
Bloor ir Jane gatvių kampas įstaigos (416) 762-7393
Toronto, Ontario M6S 4W3 namų 233-0303

Advokatas VIKTORAS E. RUDINSKAS,

B.C.L., LL.B., M.B.A.

Ontario ir Kvebeko teisininkų organizacijų narys, dirba firmoje advokatų Anderson, Sinclair, Walters, Shaw a. Mooney. Barristers and Solicitors. Patent a. Trade Mark Agents

Toronto: Suite 209, 3416 Dundas St. W., Toronto, Ontario M6S 2S1 767-2127
Mississauga: Suite 200, Plaza One, 2000 Argentia Road, Mississauga, Ontario, L5N 1P7 821-8522 TELEX: 06-960168

Advokatas

PETRAS K. ŠIMONĖLIS, B.A. M.L.S. LL.B.

kartu su advokate Joana Kuraite perėmė a.a. advokato Algio Puterio bylas ir testamentus

3425 Dundas St. W., Suite 200 Telefonai:
prie Windermere Ave. įstaigos (416) 763-3362
Toronto, Ontario M6S 2S4 namų 621-2136

Vaidotas Jonynas, M.B.A., C.F.A.

Telefonas (416) 864-2734

- Turi daugiau kaip 10 metų patyrimo investicijų srityje
- Aukso kasyklų analizuotojas
- Asmeniškai pataria apie "T-Bills", "Canada Savings Bonds", RRSPs, "Mutual funds"
- Sąžiningai patarnauja lietuviškai arba angliskai

Moss, Lawson & Co. Limited
48 Yonge Street, Toronto, Ont. M5E 1G7

Juozas (Joseph) Norkus
namų pirkimo ir pardavimo atstovas

patarnauja lietuvių kalba
Nemokamas namų įvertinimas

Lietuvių pensininkų namuose "Vilnius" I-me aukšte.

1700 bloor street west
toronto, ontario M6P 4C3 769-1616

MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪSIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

DRESHER INSURANCE & REAL ESTATE BROKERS

233-3334 — 231-2661 — 231-6226

3830 B Bloor Street West Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja — V. DREŠERIS, A. MIKŠIENĖ ir RIMA (Petkutė) DREŠERIENĖ
Darbo valandos: 10 v.r. — 7 v.v., šeštadieniais — 10 v.r. — 2 v.p.p.
Narys "Better Business" biuro

Patarnavimas — greitas ir tikslus!

V. Dauginis — telefonai (416) 533-1121 (416) 822-8480

* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *
* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA — INSURANCE

Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6
(416) 533-1121

TORONTO

Anapilio žinios

— Kovo 4 d. lietuvių kapinėse palaidotas a.a. Jurgis Pūdyraitis, 65 m. amžiaus.

— KKK moterų draugijos Lietuvos kankinių parapijos skyriaus susirinkime kovo 6 d. dr. R. Zabielauskas skaitė paskaitą apie maisto įtaką sveikatai.

— Gavėnios rekolekcijos mūsų parapijoje — kovo 17-20 d.d. Rekolekcijas ves kun. dr. Viktoras Skilandžiūnas. Rekolekcijų tvarka: ketvirtadienį (III. 17), 7 v.v. — Mišios su konferencija; penktadienį (III. 18), 11 v.v. — Mišios su konferencija ir Kryžiaus keliai; šeštadienį (III. 19), 11 v.v. — Mišios su konferencija ir Kryžiaus keliai; 5.30 v.p.p. — Mišios su konferencija; sekmadienį (III. 20), viskas pagal reguliarią sekmadienių tvarką su rekolekcijų vedėjo pamokslais. Išpažinčių rekolekcijų vedėjas klausys prieš ir po pamaldų bei konferencijų.

— Jaunųjų talentų koncertas bus kovo 27. Verbu sekmadienį, Anapilio salėje. Koncertą ruošia kultūrinė sekcija, vadovaujama sol. S. Žiemelytės. Talentingasis jaunimas, norintis koncerte pasirodyti, prašomas registruotis pas S. Žiemelytę tel. 823-7261.

— Religinė Lietuvos šalpai praėitą sekmadienį rinkliavoje surinkta \$1828.00. Stambesnes aukas auکوjo: \$200.00 — J. Prišas; \$100.00 — prel. P. Gaidā, A. J. Pliopliai, J. S. Andruliai, P. V. Dalindos; \$50 — A. Z. Vaiceliūnai, G. Andrulis, J. J. Rovai, L. V. Morikūnai, J. Staškevičius, K. J. Rūgiai. Iš viso mūsų parapijoje šiais metais religinei šalpai jau surinkta \$5,735.00.

— Šv. Jono lietuvių kapinėms auکوjo: \$200.00 — S. Krašauskas.

— Parapijos skoloms numokėti auکوjo: \$50.00 — A. S. Draugeliai, V. Jurgulienė, P. Jutelis.

— Mišios kovo 13, sekmadienį, 9.30 v.r. — už a.a. dr. Klemensą Liutkų, 11 v.r. — už a.a. dr. Norą Šimkutę.

Lietuvių namų žinios

— Sekmadienio popietėje atsilankė 350 asmenų. Svečių knygoje pasirašė: B. G. Pakuliai iš Montrealio, Terry Day iš Halifaxo ir P. T. Varkala iš Anglijos.

— Kovo 13, sekmadienį, 12.30 v.p.p., LN III a. — buvusiam pensininkų kambaryje įvyks Kanados lietuvių jaunimo sąjungos (KLJS) valdybos rinkimai. KLJS priklausos visas lietuviškas jaunimas nuo 16 iki 35 metų amžiaus.

— Lietuvių slaugos namams paauکوjo: \$2,000 — K. E. Naudužai, \$100 — A. Buožienė. Slaugos namų fonde dabar yra \$12,780.64. Aukos priimamos "Paramoje" (sask. 8711) ir Prisikėlimo par. banke (sask. 155332.17).

LN socialinių reikalų komisijos ligonių lankytojai renkasi pasitarimui LN kovo 22 d., 8 v.v. Žinantieji apie sergančius tautiečius arba galintieji dalyvauti ligonių lankyme prašomi pranešti V. Kulniui tel. 769-1266.

— Metinis LN vyrų būrelio susirinkimas — kovo 20, sekmadienį, 1.30 v.p.p., LN. Bus valdybos pranešimai, diskusijos ir rinkimai. Po susirinkimo — užkandžiai.

Išganytojo parapijos žinios

— Kovo 13, sekmadienį, pamaldos — 11.15 v.r. Po pamaldų — moterų draugijos susirinkimas parapijos salėje.

— Parapijos choras renkasi pirmadieniais 7.30 v.v. parapijos salėje.

"TŽ" redakcija gauna įvairių nuotraukų, vaizduojančių svarbesnius lietuviškos veiklos momentus įvairiose vietovėse. Už tai redakcija nuoširdžiai dėkoja, kviesdama mūsų fotografus ir toliau daryti veiklos nuotraukas bei siųsti "TŽ". Svarbu, kad nuotraukos būtų geros kokybės, su ryškiais veidais bei vaizdais, juoda-balta. Jei siunčiamos spalvotos nuotraukos, jos turi būti geros kokybės ir labai ryškios. Be to, prie nuotraukos reikia pažymėti kas joje vaizduojama, kokia proga, kur, kada, išvardinti asmenų vardus bei pavardes, pažymėti fotografo pavardę ir nuotraukos datą. Dėl stokos šių duomenų parašuose po nuotraukom įvyksta klaidų. Pvz. "TŽ" 1988 m. 9 nr. 1 psl. vietoje Ontario Londono įrašyta Otava. Panašių klaidų yra įvykę ir daugiau.

Dr. Broniaus Povilaičio knyga "Lietuvos žemės ūkis 1918-1940" pagaliau atspausdinta Čikagoje. Oficialus jos leidėjas — Dr. Br. Povilaičio knygos leidimo fondas Toronto, tačiau daugiausia knygos išleidimui rūpinosi velionies žmona Monika, kuriai ši knyga ir dedikuota. Jai ypač daug talkino dr. Petras Lukoševičius ir kiti velionies artimieji bei draugai. Knygos gale įdėtas sąrašas aukotojų, prisidėjusių prie jos išleidimo.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Praėjusį sekmadienį per visas Mišias pamokslus sakė kun. K. Pugetičius, Religinės lietuvių katalikų šalpos vedėjas.

— Kovo 3 d. palaidotas a.a. Apolinaras Čepaitis, 79 m.

— Pakvitavimai už 1987 m. aukas dalinami po Mišių salėje.

— Metinis Prisikėlimo parapijos kredito kooperatyvo susirinkimas — kovo 13, sekmadienį, 3 v.p.p., parapijos salėje. Tą dieną 11.30 v.r. Mišios bus laikomos už mirusius banko narius.

— Kadangi nesimato neramumams galo tarp arabų ir žydų Izraelyje, atšaukiama kelionė į Šv. Žemę, kuri buvo planuota gegužės 21 — birželio 4 d.d. Kurie jau įmokejo, užstatas bus sugrąžintas.

— Yra suplanuota kita kelionė. Marijos metų proga, gegužės 20, 21, 22 ir 23 d.d. maldininkų kelionė vyks į Kanados Marijos šventovės Cap de la Madeleine, St. Anne de Beaupre, St. Joseph's Oratory, Notre Dame šventovę, lietuviškas parapijas Montrealyje ir Kvebeke miestuose. Šalia šventovių aplankysim visą eilę istorinių vietų. Kelionė vyks autobusais. Kelionės kaina į kurią įeina transportacija "Deluxe" autobusu, trys nakvynės moteliuose, 3 pusryčiai, duje pilni pietūs ir visi mokesčiai — \$340. Iš Toronto autobusas išvyks iš parapijos kiemo 7 v.r. ir sugrįš pirmadienį apie 11 v.v. Registravimas galima bet kada parapijos raštine, paliekant \$100 užstatą.

— Parapijai auکوjo: \$1,000 — P. Judzentis; \$100 — B. Stalioraitienė, A. B. Vilkus, V. Sinkevičius, E. Švėgždienė, Ant. Urbaitis, St. Vasiliauskienė; \$50 — R. Ruslys, L. Tilindis, E. Undraitienė, J. M. Valančiai; pranciškonų klierikų fondui: \$60 — M. S. Gudaiciai; "Share Life": \$100 — S. Povilenskis, E. J. Čuplinskai; \$50 — P. Kudreikis, V. Naras, V. Sinkevičius, P. Skrupskas, J. Rimšaitė; relig. šalpai: \$500 — V. Sinkevičius; \$200 — J. V. Gustainis; \$100 — J. Prišas, B. Stalioraitienė, E. K. Šiekiai.

— Mišios kovo 13, sekmadienį, 8.30 v.r. — už Naujalių šeimos mirusius, 9.20 v.r. už Baltrušaičių šeimos mirusius, 10.15 v.r. — už a.a. Jurgį Smolskį ir Elena Karšy, už a.a. Povilą Raudį, 11.30 v.r. — už gyvus ir mirusius parapijiečius, 7 v.v. — už a.a. Mariją Žilvitiene.

Religinės šalpos popietė bus kovo 20, sekmadienį, parapijos rekolekcijų užbaigimo proga, Anapilio salėje. Rengia Lietuvos kankinių parapijos KKK moterų draugijos skyrius ir geliginė sekcija. Bus skanūs pietūs, kurių metu kalbės rekolekcijų vedėjas kun. dr. Viktoras Skilandžiūnas. Meninę programą atliks muz. Dalios Viskontienės vadovaujama trijulė ir jaunasis pianistas Gintaras Batūra. Visi kviečiami popietėje dalyvauti ir tuo paremti religinę Lietuvos šalpą.

Tradicinis "Tėviškės žiburiių" spaudos balius — balandžio 9, Atvelykio šeštadienį, Anapilio salėje. Bus jaunatviška meninė programa, gausi laimikiais loterija, lietuviški valgiai, geras orkestras, šokiai. Bilietai gaunami "TŽ" administracijoje ir po pamaldų Anapilio salėje.

Toronto lietuvių vyrų choras "Aras" po sėkmingų pasirodymų žiemos metu pradėjo ruoštis savo veiklos dešimtmečio minėjimui. Koncertas, vakarienė ir šokiai įvyks š. m. balandžio 30 d. Toronto Lietuvių namuose. Ta proga valdyba išleido choro vinjetę ir ruošiasi išleisti 40 psl. leidinį choro veiklai apžvelgti. Leidinys pareikalaus nemažų išlaidų. Užtat kreipiamasi į choro rėmėjus, prašant aukų.

Ateityje choras yrą pakvies tas dalyvauti kaip svečias Ontario vokiečių dainų šventėje gegužės 22 d. Massey Hall Toronte.

Valdyba

Mažosios Lietuvos moterų dr-jos susirinkimas įvyko 1988 m. kovo 1 d. E. Stanaitienės bute. Svečių dosnumo dėka "Šiupinys" ir šiemet atnešė pelno, nors ir mažesnio, kurį moterys paskirstė: po \$100 M. Lietuvos fondui, "Lietuvos pajūriui" ir Vasario 16 gimnazijai; po \$50 — Tautos fondui ir radžio valandėlei "Tėvynės prisiminimai".

Susirinkime dalyvavo ir vėteranės "Šiupinio" puoselėtojos bei uolios darbuotojos — Valerija Anyšienė ir Marija Kybrancienė.

Maloniai kviečiame visus atsilankyti į

ŠALPOS POPIETĖ

(gavėnios rekolekcijų užbaigos proga)

kovo 20, sekmadienį, 12.30 val. po pietų, didžiojoje Anapilio salėje.

Bilietus-kvietimus prašome įsigyti iš anksto parapijos salėje sekmadieniais po Mišių arba kitomis dienomis. Popietę rengia ir visus dalyvauti kviečia — užsisakyti pas I. Petkienę tel. 233-6461.

KLKM draugijos Lietuvos kankinių parapijos skyrius ir religinė sekcija

LŠST Vlado Pūtvio kuopa Toronte

kviečia visus į

JUOZINIŲ VAKARAI

1988 metų kovo 19, šeštadienį, 7 v.v., Toronto Lietuvių namuose

Užkandžiai, baras, Jono Adomaičio šokių muzika • Staigmenos! Įėjimas — \$7.00

8 1/2 %

MOKAME
UŽ 1 METŲ
GIC
PALŪKANOS
PRIRAŠOMOS
KAS MĖNESI

AUKŠTOS PALŪKANOS. GEROS TAUPYMO SĄLYGOS TIEMS, KURIE NORI GAUTI MĖNESINES PALŪKANAS.

— Palūkanos apskaičiuojamos už kiekvieną dieną ir prirašomos į nario sąskaitą vieną kartą per mėnesį.

— Procentai garantuojami vieneriems metams nuo įdėjimo datos.

TAUPYKIME SAVAME KREDITO KOOPERATYVE! KITUR GERESNIŲ SĄLYGŲ NERASITE!

Procentai gali keistis. Minimum — \$5,000

Prisikėlimo parapijos kredito kooperatyvas Toronte

7 1/2 %

už visus jūsų indėlius kasdieninėje taupymo sąskaitoje (kai indėliai bus virš \$10,000.00)

Perkelkite savo santaupas į "PARAMĄ", kur gausite didesnes palūkanas

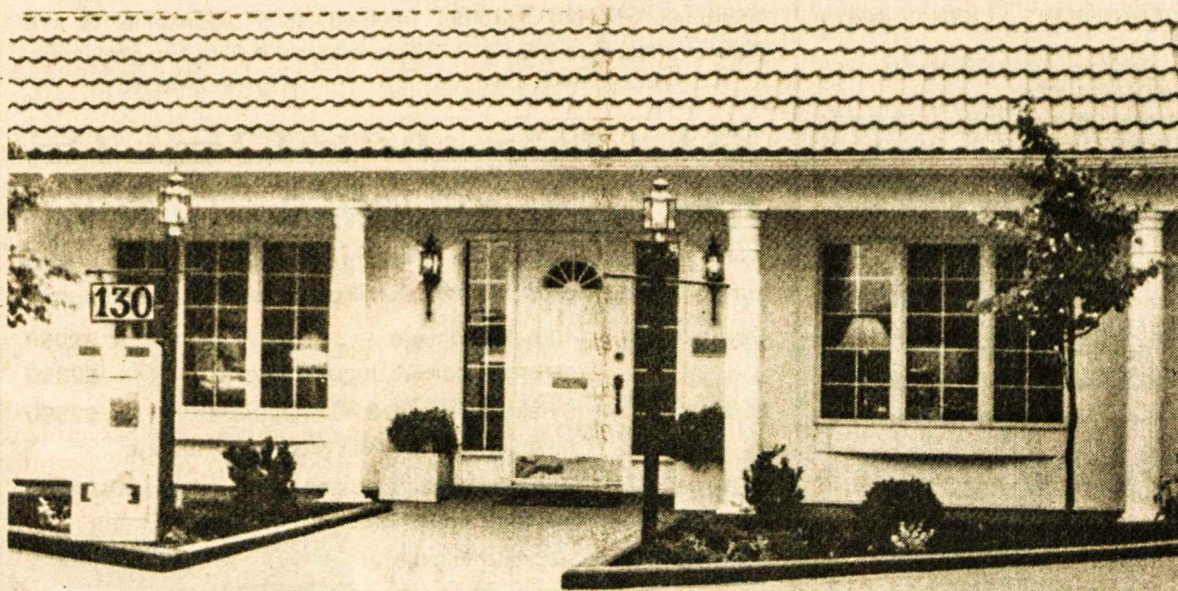
Taupykite ir skolinkitės lietuviškoje

"PARAMOJE"

FUTURE·I

REAL ESTATE LTD. REALTOR

130 Kennedy Avenue, Bloor West Village, Toronto, Ontario M6S 2X9

Nijolė Bates

Namų pirkimo bei pardavimo bendrovės atstovė

verslo 769-3300
namų 769-1835

• Patarnauja lietuvių kalba.

• Nemokamas namų įvertinimas

MONTREAL

Keturi patarimai

gyvenamų namų draudos srityje

1. **APDRAUSK** bent 80% dabartinės namo atstatymo kainos. Tada, gaisro atveju, bendrovė apmokės pilną remonto kainą, be atskaitymų.
2. **APDRAUSK** naują automobilį jo atpirkimo kaina. Tada, nelaimės atveju, kad ir po 1 - 2 metų, bus užmokėta kaip už naują, neatskaitant už nusidėvėjimą.
3. **APDRAUSK** inventorių naujo atpirkimo kaina. Tada, vagystės atveju, bus užmokėta už seną daiktą kaip už naują.
4. **APDRAUSK** brangenybes ir kailinius paltus specialiai, nes draudos bendrovių dauguma moka tik \$2,000 už brangenybes ir kailinius paltus vagystės atveju. Praktiškai nuostoliai būna visada didesni.

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

Tel.: 722-3545

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DeSeve St., Montreal, Que. H4E 2A8
Tel. 766-5827; 766-5830

Skyriai: 3907A Rosemont Blvd. ir Šv. Kazimiero parapija
VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI

AKTYVAS — virš \$23,000,000 REZERVAS — virš \$750,000.

MOKA UŽ:

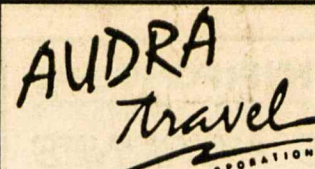
Certifikatus	9 %	Taupymo — special.	5 1/4 %
Term. indėlius:		Taupymo — su gyv. dr.	5 %
1 metų	8 1/4 %	Taupymo — kasdienines	4 3/4 %
180 d. - 364 d.	7 1/4 %	Einamos sąsk.	4 1/2 %
120 d. - 179 d.	7 %	RRIF — RRSP — term.	9 1/2 %
60 d. - 119 d.	6 3/4 %	RRIF — RRSP — taup.	6 1/4 %
30 d. - 59 d.	6 1/2 %		

IMA UŽ:

Nekiln. turto nuo 10 1/2 %, asmenines — nuo 10 3/4 %

Informacija apie naujausias palūkanas "Lite" KASOS VALANDOS:

	1475 DeSeve	Rosemont	Šv. Kazimiero par.
Pirm., antr., treč.	9.00-3.00	—	—
Ketvirtadieniais	12.00- 8.00	4.00-8.00	—
Penktadieniais	10.00- 6.00	2.00-6.00	—
Sekmadieniais	10.30-12.30	—	10.30-12.30

Pranešame,

kad mūsų įstaigai reikalingi lietuviškai ir angliškai kalbantys asmenys

(outside sales rep.), gyvenantys įvairiuose Kanados bei JAV miestuose, norintys ir sugebantys organizuoti grupines bei individualias keliones lietuviams.

Smulkesnių žinių teirautis mūsų įstaigoje tel. (416) 769-2500, 2100 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6S 1M7.

Kanados estų bendruomenė atšventė savo nepriklausomybės 70 metų sukaktį minėjimu vasario 28 d. Roy Thomson Hall, Toronte. Salę puošė didžiulės estų trispalvės, nuleistos nuo pat lubų abipus scenos ir nuo kiekvieno balkono. Scenos priešakyje žibėjo šimtas baltų žvakių, o turtingai apipavidalintas Estijos herbas traukė akį į scenos centrą. Po juo išsiriavo beveik 300 choristų, kurie, šalia himnų, giedojo penkias giesmes, išskirtas tarp kalbų ir sveikinimų. Kanados estų liuteronų vyskupas sukalbėjo invokaciją, o Bendruomenės vardu žodį tarė estų garbės konsulas Ilmar Heinsoo. Kanados valdžiai atstovavo parlamento narys Bill Atwell (Don Valley East), o provincijai — Walter Elliott (Halton North) ir Frank Faubert (Scarborough — Ellesmere). Pagrindinę kalbą pasakė estonistikos profesorius dr. Hain Rebas, o minėjimą baigė 1987 m. atvykęs estų disidentas Veljo Kalep. Meninė programa buvo baigta kantata, kurią atliko choras su dviem solistais ir šimtaine vaikų, akompanuojant vargonams ir pianinui.

Po minėjimo, kuris užtruko dvi valandas, senatorius dr. Stanley Haidasz buvo pakvies tas atidaryti meno parodą, surengtą pastato prieangyje. Buvo ir viešas priėmimas bei atskiros vaišės garbės svečiams. Iš viso iškilnėje dalyvavo 2.800 žmonių. RSJ

FOTOGRAFAS

Darau nuotraukas vestuvių ir kitom progom. Skambinkite — JAUNIS BAKEVIČIUS telefonu 766-1498 Toronte.

JIEŠKOME nuomoti vasarnamio (3 miegamųjų su visais patogumais) Springhurst Beach, Wasagoje, visam šios vasaros sezonui arba nuo liepos 3 iki rugpjūčio 7 d. Skambinti tel. 1-385-5523 Hamilton, Laimutė-Dionizas.

EUROPEAN CATERING

Gaminamas maistas visom progom, parūpinama sale, muzika, gėlės, sutvarkomi gėrimų (baro) reikalai. Skambinti bei kuriuo laiku: Antanas Gataveckas tel. (416) 234-0243 Toronte.

CHESSINGTON LIMOUSINES

vestuvėms, gimnazijos, universiteto mokslo užbaigimo ir kitom progom. Lietuviams nuolaida

C. Jason (Jasiūnas) Toronte

Tel. (416) 624-8181

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka stalius, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti tel. 769-5024 Toronte.